

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05

Izhaja vsak dan zjutraj razen

NAGRADNO ŽREBANJE „SLOVENEC“
 KUPOVALCI Odrzok z rednim
 žigom spravite! — 50 ODRZKOV
 vam daje pravico, da se udeležite
 nagradnega žrebanja. — Redni
 naročniški odrezki ni treba!
 152 dragocenih nagrad vas čaka!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6

Rdečega žiga na nedeljskih izvodih »Slovenca« ni, zato pa je v nedeljski prilogi tiskani poseben znak za nagradno žrebanje, ki ga naj kupovalci, ki se mislijo udeležiti nagradnega žrebanja, izrežejo! Ne pozabite! 152 bogatih daril Vas čaka!

Valencija v nevarnosti poročja Londonu angl. poročevalec

„Rdeča pomoč“ v Parizu nujno kliče na pomoč Vlada v Barceloni kliče ženske pod orožje

London, 3. junija. Semkaj je dospela informacija angleškega zastopnika v Valenciji, da bo glavno mesto rdeče Španije moralo kmalu pasti. Utrdbe okoli mesta so izgubile svoj pomen, ker so že branilci sami po zmagovitem prodiranju armadnih zborov generalov Valine in Varele izgubili vsako upanje na uspešnost svojega odpora. Zato je mesto zelo ogroženo. Tako zvana rdeča pomoč v Parizu je izdala nujen poziv, naj vsi Francozi ljudske fronte priskočijo na pomoč rdeči Španiji, zlasti pa 43. diviziji, ki v višini 2500 m brani Pireneje pred napadi Francove vojske. Obenem odhajajo te dni posebno močni transporti živil in vojnega orožja iz Francije v rdečo Španijo. Barcelonska vlada je izdala odredbo »v svrhu rešitve republike«, s katero se mobilizirajo vse ženske.

Salamanca, 3. junija. AA. (Havas) Po radiu je bilo objavljeno, da so nacionalisti v maju sestrelili 46 sovražnih letal. Dalje je bilo objavljeno, da narodne čete še prodirajo na teruelski fronti. Na castellonski fronti je bilo sestreljeno 1 sovražno letalo. Nacionalisti so na katalonskem bojišču zavrnili vse sovražne napade v odseku pri Sortu. Na fronti pri Teruelu se jim je posrečilo prodreti in zavzeti celo vrsto važnih utrjenih sovražnih postojank. Na castellonski fronti so nacionalisti čete zavzele vrhove de Jorkcas, de Carbo, de Bobalar in kapelo San Juan. Na južnem bojišču so nacionalisti prodri 3 km proti jugu in jugovzhodu ter zavzeli sovražnikovo postojanko, ki jih je ogroženo branil na hribu Esparagera. V bitki je sovražnik izgubil več ko 100 mrtvih, 110 sovražnikov so nacionalisti zajeli. Štiri letala so nacionalisti sestrelili v letalskih

bojih, dve letali pa z obstreljevanjem protiletalskih baterij. Dve letali od teh štirih so bombniki tipa »Martini«. — Na fronti v Estremedaru so nacionalisti zavrnili sovražne napade v odseku v Don Belitu in pri Madrigalejostu. Sovražnik je imel velike izgube. Naknadno poročilo štaba vrhovnega poveljstva nacionalističnih čet pravi, da je promet na cesti Teruel—Sagunto popolnoma varen do Pueble Valerde. General Varella poroča, da so operacije njegovih čet velikega pomena za nadaljnji potek vojne, kljub temu, da njegove čete še niso zavzele najvažnejših vaši na tej fronti. Oseke, kjer je bil sovražni odpor najhujši in kjer so bile zbrane velike armade sovražnih čet, to je predvsem pri Moru de Rubielos, so jih prednje čete nacionalistov obkolile in odrezale od jedra sovražnih ormad.

Predlog francoskih komunistov odklonjen

Pariz, 3. junija. V parlamentarnem odboru za zunanje zadeve je zunanji minister g. Bonnet podal poročilo o mednarodnem položaju. Glede Španije je Bonnet dejal, da upa, da bo odbor za neumešavanje v državljansko vojno izvedel svoj sklep, da se odkločijo iz Španije vsi tujci prostovoljci. Glede pogajanj z Italijo je minister izjavil, da je bil zadnji razgovor 17. maja tega leta v Rimu. Francoska vlada upa, da se bodo pogajanja mogla nadaljevati in doseči uspeh. Po ministrovem poročilu je odbor s 14 glasovi proti 4 odklonil predlog komunistov, ki pozivajo vlado, naj na noben način ne zapre pirenejske meje za dovažanje vojnega materiala v valencijsko Španijo.

Vojaška pripravljenost ČSR

Rim, 3. junija. Poročevalci italijanskih listov poročajo, da je Praga močno utrjena. Obdana je krog in krog od maskiranih podzemskih okopov, ki so deloma zaščiteni z žičnimi ograjami. Na važnih točkah je osredotočeno vojaštvo z velikim parkom tankov. Na teh tankih je novost, da vozač in artilerist ne gledata skozi odprtino v oklepu, ampak s pomočjo periskopa. To pa velja za vsa država. Po gozdovih se zidajo kaverne in podzemski prostori, po pobočjih hribov pa maskirana stojšča za protiletalske topove. Po vseh cestah, ki vodijo iz Prage na periferijo, so pripravljene ogromne množine bodeče žice in druge ovire proti prodiranju sovražnika, ob njihovih straneh pa so enostavne utrdbe. Obenem so povsod pripravljene motorizirane čete, ki bivajo v fotoriških, kakor tudi motorne strojnice in topništvo. Po zraku vadijo noč in dan letala. Praga sama pa je obdana od železnega pasu, ki se vije po globelih in gričih v širokem okolju. Kdor se vrača iz okolice v mesto, se mora lež gitemirati, mnoge pa tudi preiskujejo po sumljivem materialu.

Angleška vlada hoče zadevo v Španiji zaključiti

London, 3. junija. b. Diplomatski napori Anglije so sredotočeni trenutno na likvidacijo španske vojne. Britanska vlada upa, da se ji bo s pomočjo Francije posrečilo izvesti odstranitev prostovoljcev iz Španije in pridobiti obe stranki za mirovna pogajanja ali pa vsaj za premirje. Dobro poučeni angleški krogi trdijo, da je italijanska vlada že odobrila angleški posredovalni načrt.

V zvezi s španskim problemom je zanimiva tudi vest dopisnika »Daily Telegraph«, ki pravi, da se nemški državni kancler dnevno posvetojuje z generalom Brauchitschem, admiralom Roederjem in maršalom Göringom. Na ta posvetovanja je stalno povabljen tudi general Keitel. Isti dopisnik je namreč zvedel, da se ta pogajanja in posvetovanja med Hitlerjem in predstavnikoma nemške armade nanašajo predvsem na položaj v Španiji in na odpor rdečih, ki dobivajo stalno pomoč od zunaj. Dopisnik je mnenja, da je že v prihodnjih dneh pričakovati važnih sklepov, ker je angleška vlada odločno sklenila razširiti svoje diplomatsko delovanje, da doseže popuščanje napetosti v Evropi. Italija in Nemčija sta pozvani, da sodelujeta v posredovalni akciji za sklenitev premirja v Španiji. Angleški politični krogi upajo, da bosta Hitler in Mussolini vplivala na končni potek teh pogajanj v pozitivnem smislu.

London, 3. junija. c. Danes je zavladalo v Londonu zaradi posredovanja v Španiji precej pesimistično razpoloženje. Vladni krogi poudarjajo, da je bilo gorvorjenje o nekem posredovanju samo nekaj »poskusni balonc«, ki ga je moral nekdo iz posebnih namenov spustiti v zrak, da bi videl, kakšne so razmere. V Londonu so namreč prepričani, da nobena stranka v Španiji še ne misli sprejeti tega posredovanja.

Pariz, 3. junija. c. Tudi v Parizu so precej nejevoljni zaradi gorvorjenja o nekem posredovanju v Španiji, kakor da bi bilo mogoče že takoj po rešitvi španskih in češkoslovaških vprašanj urediti vse evropske razmere. V Parizu so z veliko pozornostjo čakali na Cianoov govor v Milanu. Po prepričanju v Parizu pa baje Cianoov govor ni bil tak, da bi bilo mogoče sklopiti o tem, da se je že mogoče zanašati na kako posebne zaključke v španski zadevi.

Novo jabolko spora: Memel

Gre za uradni jezik v Litvi: ali nemščina ali litavščina

Varšava, 3. junija. TG. Iz Kaunasa v Litvi poročajo, da je litavska vlada sprejela od zastopnikov nemškega prebivalstva daljšo spomenico, v kateri v podrobnosti naštevajo krivice, ki se jim gode od strani oblasti, in kjer postavljajo daljnosežne zahteve glede avtonomije na memelskem ozemlju. Znano je, da je nemška vlada že pred leti prišla v ostre spore z litavsko vlado glede Nemcev na ozemlju Memela (po litavsko Klaipėda). Sele zadnje čase so prerakanja nekoliko utihnila. Izročitev nemške spomenice v Kaunasu pomeni torej, da se bo prepričanje začel, in sicer v podobnih okoliščinah, kot je nastal in se zaostril v pogledu češkoslovaške. V spomenici zahtevajo memelski Nemci, da naj se takoj ukine izjemno stanje v tej deželi, naj se ukinejo vse oblastne prepovedi glede zborovanj, nadalje da se Nemcem dá samo-

uprava v šolstvu in da se litavščina na memelskem ozemlju kot državni jezik ukine ter namesto nje uvede nemščina. Nemci zahtevajo končno, da se nemškimi zavarovalnim družbam dovoli, da neomejeno delujejo po vsem memelskem ozemlju in da se Nemcem v Litvaniji dovoli organiziranje v narodnosocialistični stranki.

Zelo veliko pozornost je v Varšavi vzbudil članek, ki je izšel v poluradnem vladnem glasilu »Gazeta Polska«, ki je priobčila očitveno poluradno objavo, v kateri protestira proti pisanju nemškega časopisa, ki se zadnje čase na vse načine trudi, da bi dokazalo, kako se nemški narodni manjšini na Poljskem slabo godi, ko poljska manjšina v Nemčiji vendar uživa vse mogoče ugodnosti. List pristavlja, da takšne trditve ne ustrezajo dejstvom, Poljska ima v rokah dokaze za to, da se v Nemčiji manjšinski sporazum, sklenjen med Poljsko in Nemčijo ne spoštuje. Poljski tisk da je do sedaj k temu molčal, ker ni hotel vznemirjati ozračja, toda sedaj se čuti dolžnega, da pride na dan z resnico. Nekateri so molk Poljske razlagali tako, da ni vzrok za pritožbe zaradi preganjanja poljske narodne manjšine, medtem ko je Poljska molčala le zato, da bi pokazala dobro voljo, za katero pa ni žela nobene hvalnosti. Podobne izjave so izšle tudi v drugih vladnih listih kot na primer v »Kurjeru Porannym« in v »Kurjeru Czerwony«. Objava nosi povod isti naslov: Zloraba dobre volje.

Tudi Madžari se pritožujejo...

Budimpešta, 2. junija. AA. (MTI) V proračunski debati v poslanski zbornici je izjavil predsednik vlade Imredy, govorec o manjšinski politiki, da želi madžarska vlada urediti manjšinsko vprašanje v duhu popolne lojalnosti. Manjšine imajo svoje pravice, določene z zakoni in uredbami, katerih izvajanje je dolžnost vlade.

Dalje je predsednik Imredy izjavil, da ve, da prevladujeta v okviru nemške manjšine na Madžarskem dve tendenci: Z žalostjo je treba ugotoviti, da prevladujeta tendenci, ki jima ni cilj znosno vzajemno življenje. Vlada bo najodločneje nastopila proti takšnim tendencam. Vlada bo vse storila, kar je v njeni moči, da ustreže utemeljenim zahtevam manjšine. Nemški uradni krogi so zmerokorektnosti stališče. Nemški listi, se bolj pa posebno mednarodno manjšinsko časopisje, zlasti nemški listi, izhajajoči zunaj Nemčije, pa kažejo včasih ton, ki ni v korist znosnemu in mirnemu sožitju z nemško manjšino. Upajamo, da bo z marljivim delom, posebno pa z razčiščenjem medsebojnega razmerja in s prijateljskim sodelovanjem s poklicnimi krogi v Nemčiji moči odstraniti vse elemente vznemirjenja.

Zagrebska vrem. napoved. Večinoma oblačno. Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, ponoči hladno. Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno na zahodu. Možnost neviht, zjasnitev v južnih krajih. Toplo po vsej državi.

Konec avstrijske zvezne države Nova upravna razdelitev Vzhodne marke

Dunaj, 3. jun. TG. Nemški notranji minister dr. Frick je bil te dni na Dunaju, kjer je organiziral upravo bivše avstrijske zvezne države. Po njegovih doleteljih je najvišji predstavniki oblasti v Avstriji državni komisar Bürckel, ki je tudi najvišji predstavnik stranke v »Ostmarki«, kakor se Avstrija odsej imenuje. Nekdanja avstrijska vlada poslana »deželna vlada Ostmarke«. Notranji minister je značilno poudaril, »da se imenuje nova deželna vlada Seysse-Inquarte, ki ima torej osebno v rokah vse upravne posele, ki jih on svojevolično porazdeli med 5 deželnih ministrov, ki so mu odslej še na razpolago. »Ostmarka« je upravno razdeljena v 7 področij, ki se zemljepisno popolnoma ujemajo s področji stranke razdelitve. Da sta država in stranka eno, pride od izraza, da je vodja stranke v pokrajini (Gaulerter) obenem tudi deželni glavar, to je predsednik deželne uprave (Landeshauptmann). Bivša Avstrija je razdeljena v sledeče pokrajine (Gau):

Dunaj, Oberdonau, Niederdonau, Steiermark, Kärnten (Koroško), Salzburg in Tirol. Meje pokrajin se ne ujemajo popolnoma z mejami prejšnjih zveznih dežel. Tako je Koroška dobila v svoj okvir tudi Vorarlberg, Burgenland (Gradiščansko) je izginil in pride južni del k Štajerski, severni pa k Unterdonau. Prav tako pride nekaj političnih okrajev nekdanje Gornje Avstrije k Unterdonau. Dunaj je posebna upravna enota. Notranji minister dr. Frick je pri tej priložnosti poudaril, da mora biti Avstrija do majnika 1939 v vsakem pogledu višousmerjena z ostalo Nemčijo. Istočasno so bile tudi posamezne pokrajine (Gau) razdeljene v strankina in upravna okrožja, ki se zopet popolnoma ujemajo. Ozemlje, koder prebivajo Slovenci na Koroškem, je bilo razdeljeno v okrožja Velikovec, Celovec in Beljak, ki slovensko ozemlje režejo v navpični meji od severa do Karavank. K okrožju Beljak spada tudi vsa Žilska dolina.

treba varčno in najbolj smotrno ter rentabilno razpolagati. In prav tako je nujna potreba, da dela izvršujemo hitro in s takimi proizvodnimi stroški in v taki kakovosti, da bomo ustvarili res dela, ki bodo služila vsem potrebam našega ozemlja in tudi vse države.

Razstava »Cesta« nam bo pokazala dosežane delo, načrte za bližnjo bodočnost in tehnična sredstva, s katerimi gradimo pri nas in drugod ceste. Vzbudivi naj razumevanje tudi pri velikem številu obiskovalcev našega veleseljma. Kongres za ceste, ki se je že začel v Ljubljani, pa naj služi za strokovno razpravo o naših cestnih vprašanjih in želimo mu pozitivnih rezultatov in smernic, ki nam bodo pojasnile važnost posameznih cestnih vprašanj in dale

merodajnim činiteljem pobudo za nadaljnje uspešno delo pri izvajanju gradbenega in obnovitvenega programa.

Zdaj je dovolj dobre volje, da pristopimo k realizaciji našega cestnega programa in tudi sredstva, ki so nam že na razpolago in nam bodo v bližnji bodočnosti na razpolago, so za kritje prvih cest za naš promet, zadostna. Vsi merodajni činitelji se zavedajo pomena dobrih cest za naš promet, gospodarstvo in dvig blagostanja našega naroda, zato tudi upamo, da bodo interesi našega gospodarstva dovolj upoštevani, posebno če bodo strokovne razprave dale pobude za uspešno in čimprejšnjo delo, ki nas čaka v tako veliki meri na naših cestah, posebno pa v Sloveniji. D. P.

Naše ceste

Danes se zopet odpirajo vrata ljubljanskega veleselja za 43. prireditel, katero prireja naš veleseljem. To kaže žilavost te institucije, kateri so že mnogi prerokovali smrt in za katero je dejansko kazalo, da bo težko prebrodila nove ustaljene razmere v trgovini in industriji in kasneje svetovno gospodar. krizo. Toda ta — pri nas povojna — ustanova si je znala poiskati nove delokroge predvsem s prirejanjem kulturnih in drugih razstav, da je tako delno izpremenila svoj čisti gospodarski značaj, kakor ga je imela prva leta po ustanovitvi, t. j. po vojni. To je bilo hvalevredno delo, ker je skušalo zajeti vse narodno življenje in ga prikazati v razstavah ter tako povečati zanimanje za marsikatero sektorje. To delo postaja tudi zato pomembno, ker imamo danes v naši državi konkurenco še dveh veleseljem, ki ležita v važnih središčih naše države in imata za seboj veliko večje gospodarsko zaledje kot ljubljanski veleseljem. Zaradi tega bo moral naš veleseljem stremeti za tem, da vzdrži konkurenčno borbo, saj je splošno mnenje slovenske javnosti, da je naš veleseljem nam Slovincem potreben in da ga moramo podpirati vsi in tudi država, ki mora biti pravična vsem.

Naša želja je tudi, da bi dobil naš veleseljem kmalu trajnejše prostore, kot so sedanj, ker so si drugi veleseljni že zgradili svoje veleseljske palače in ker to zahteva tudi ugled našega mesta, če hoče še naprej prirejati velike gospodarske in kulturne razstave. Stalne zgradbe ljubljanskega veleselja bodo služile lahko tudi drugim svrham in potrebam, katere čuti naše javno življenje, tako da bi te investicije ne bile neplodne in bi izpolnile svojo svrhu v življenju našega mesta.

Letošnja veleseljska prireditel je v znamenju dveh važnih kongresov, ki bosta v Ljubljani. Zadnja dva dni veleselja bo v Ljubljani III. vsedržavni trgovski kongres, katerega se udeležijo poleg slovenskih trgovcev tudi tisoči trgovcev iz ostale države in celo iz Bolgarije pridejo trgovci. Prva prireditel za časa veleselja pa bo I. jugoslovanski kongres za ceste in v zvezi s to prirediteljo je prirejena na letošnjem veleselju razstava naših cest, slika dela na njih in programa za bodoče delo.

Zato je prav, če posebej podčrtamo pomen cestnega vprašanja za naše gospodarstvo. Predvsem moramo ugotoviti, da se za naše ceste zadnja leta žrtvuje mnogo, več kot kdajkoli prej. Mnogo dela je že izvršenega, mnogo se še dela in velike so še naloge v bližnji bodočnosti. Lahko rečemo, da je delo na naših cestah najživahnije, odkar živimo v svoji državi. Veliki program javnih del iz leta 1935 je prišel v korist tudi našim cestam in je tudi zanje država dala večje kredite. Iz skupnega programa cestnih del v znesku 578 milij. din je odpadlo na modernizacijo in obnove naših cest 335 milij. din ali 57,6%. To je razmeroma majhen znesek, če se upošteva izredno važno dejstvo, da je Slovenija vhodna pokrajina za našo državo, skozi katero prihaja ves tujski promet ne samo v naše kraje, ampak tudi v ostale kraje države in posebno k morju. Poleg tega je treba pomisliti, da tvori avtomobilski promet vedno večji del vsega tujkega prometa, da prihaja vedno več tujcev v naše kraje z avtomobili in da je Slovenija tudi važna tranzitna dežela za tujski promet iz središča in vzhoda Evrope na jug. Zaradi tega je potrebno našim cestam posvetiti še večjo pažnjo in upamo, da bo prihodnji program cestnih del upošteval važnost dejstva, da smo vhodna dežela za turizem v našo državo in tudi važno turistično-tranzitna pokrajina.

So pa za izgraditev naših cest merodajni tudi še drugi razlogi. Tako vidimo, da se naš notranji promet z motornimi vozili veča iz dneva v dan in da je v intencijah merodajnih faktorjev, da se tudi naša država motorizira v hitrejšem tempu kot doslej. To prizadevanje merodajnih činiteljev kažejo razni ukrepi v svrhu pospeševanja motorizacije, ki smo jih dobili v zadnjem času. V zvezi s temi stremeljnji je treba ustvariti za uspešen razvoj motorizacije našega prometa tudi važen predpogoj: dobre ceste v vsej državi in naravno v odgo-garjajočem odstotku (z ozirom na naš promet) tudi pri nas v Sloveniji.

In ne nazadnje morajo biti merodajni tudi oziri na vse druge potrebe slovenskega cestnega prometa. Kajti vse naš narod, zlasti pa kmečki stan je interesiran na cestnem omrežju in tudi njegove potrebe morajo priti do izraza v smotrnem programu za izgraditev naših cest in njega izvrševanju. Le tako politiko moremo imenovati uspešno, ki bo upoštevala prometne in gospodarske potrebe vseh naših krajev primerno njih važnosti za lokalni promet, za promet na velike razdalje in mednarodni promet.

Vse to nam narekuje, da moramo biti pri velikih investicijskih delih opreznji in jih v predpripravi temeljito preštudirati z ozirom na njih smotrnost in donosnost, kajti gre za milijone narodnega premoženja, s katerimi je

Evropa in smisel kitajskega boja

Izjava posebnega odposlanca kitajske narodne vlade za katoliško Evropo, apostolskega vikarja iz Nankinga, škofa msgr. Yu-pina »Slovenecu«.

Msgr. Yu-pin, apostolski delegat v Nankingu.

(V francosčini: »Dnevniku 'Slovenec' najlepše pozdravi.« † P. Yu-Pin, apostolski delegat v Nankingu.)

Budimpešta, konec maja.

Nizka vrata na belem hodniku enega od nešteti budimpeštanskih kolegijev. Po hodniku stoji vrsta mednarodnih stanovalcev v talarjih. Na vratih visi z okorno rok napisan napis »Mgr. Yu-pin, évêque de Nanking«.

Tu stanuje te dni katoliški odposlanec krvaveče Kitajske. Pred manj ko letom dni je med grmenjem japonskih topov odpotoval iz Nankinga z letalom na Zahod po težki nalogi: prepričevati razpravljajoče in avtoritarni ideologiji razjedeno in po spretni propagandi zamagljeno Evropo o krivici, ki je udarila na njegovo ogromno, nezavedno, negibno in mirno domovino. Ti meseci njegovega bivanja na zahodu so bili polni nemirne, mrzlične delavnosti, lastne ljudem, katerih naloga je »loviti duše«.

Od Petrovega prestola v Rimu, kjer je našel za svoj narod in njegovo trdo preskušeno vse razumevanje, je šel v Pariz in tam z besedo, precom in osebnim pridobivanjem delal za svojo domovino, katere predeli so medtem tonili v ognjih modernega pekla. Iz Pariza je šel v Bruselj; od belgijskega kralja k predsedniku švicarske konfederacije, od njega k papežu, od papeža v Ameriko, kjer je obiskal trideset velikih mest in v mesecu dni stotridesetkrat predaval za Kitajsko. Njegova jasna beseda, nastop posvečen po poslanstvu »vojne Cerkve in njegove družabne ter politične sposobnosti so osvojile ameriško javno mnenje za kitajsko ljudstvo.

V začetku meseca je spet mašuje za svojo okrvavljeno domovino v templju Srca Jezusovega na pariskem Montmartru. Od tam gre v London. V westminstrski katedrali so pri njegovi maši kitajski poslanik, predsednik poslanske zbornice, londonski župan, množice angleških katolikov. Iz Londona drži pot tretjič v Rim, iz Rima v Svico, od tu v samotno belgijsko benediktinsko opatijo, kjer ima dolge razgovore z brezimnim menihom oglednih, vzhodnjaških potez. Ta samostanska je bivši kitajski zunanji minister, zdaj R. P. Dom Pierre-Celestin Lucien-Ciang, katerega je mladi prelat privedel v Cerkve in njeno mistično zatišje.

Časopisje, radio, brošure, razgovori razjasnjevanja — to so vsepovsod živi sledovi njegovi poti, ki je drugačna, kakor so v sodobni Evropi poti raznih ideoloških propagandistov, profesionalcev bodisi narodnega, plemenskega ali razrednega šovinizma: ni ga med tisoč nastopi predavanja, ki ga ne bi zaključili brez sovraštva, s pozivom na odpustanje: »Japonci so bratovski narod, sorodno ljudstvo, ki ga moramo ljubiti in pomilovati, ker ima slepe in krivične voditelje.«

Zadnja postojanka na tej težki apostolski poti je za mladega kitajskega prelata budimpeštanski kongres. Kakor so pretresljivi nastopi španskega primasa kardinala Goma y Tomása pomenili neizbežno obtožbo proti nasilju nad duhom in človekovo osebno svobodo z levico, tako so bili pa nepatetični, preprosto resnični govori nankingskega škofa obracun z imperialističnim terorjem od desne. Po njuni zaslugi je budimpeštanski kongres ob vsej večni verski vsebini izzvenel tudi časovno kot ogromna, veličastna manifestacija za svobodo duha, za pravice človeške osebnosti in za bratstvo med narodi po evanđeljskem izročilu. V drhtečem, po krvi, sovraštvu in nenasitnosti zaudarajočem evropskem ozračju zadnjih dni so bile besede teh dveh glasnikov enega načela silovite fanfare resnice, brezobzirno udarjajoče na levo in na desno.

To je leatka, a dinamična zgodovina neznatnega imena na vratih, ki se človeku obnavlja v utrinkih, ko čaka na dovoljenje za vstop, ko v skromni sobi meče hitre poglede naokrog in išče značilnosti, ki jih v tem samostanskem bivališču ni. Iznad papirjev na pisalniku doni azijski raskav glas v pozdrav: značilnost kitajskega zagrljenega govorjenja, ki mu je nemelodično oblikovanje v tujem jeziku težavno.

Mladi prelat govori v pozdrav in končuje delo. Potem se obrne k obiskovalcu tako, da svetloba iz okna potaplja njegovo vzhodnjaško lepi, zanimivi možki obraz v temo. Pod obrazom se blesti zlat križ, v naglem gibu zažari tu pa tam višnjevi kamen na pastirskem prstanu. Začne se nagel, utrinkast, hlastav pogovor, ki preskačuje zaradi razumljivosti iz jezika v jezik, ne da bi cerkveni pastir z Daljnega, gorečega Vzhoda tudi za trenutek oslibil dinamiko svoje misli.

»Ne poznam vašega ljudstva. Od tu se bom peljal čez vaše kraje. Toda če se vaš katoliški narod in njegova glasila zanimajo za našo bolečino, mora to biti dober narod. Bratovski po Kristusu. Ne morem mu biti v svojem in svoje domovine imenu hvaležen drugače kakor z molitvijo.«

»Da, čudno se Vam zdi, da so vsi kitajski kristjani in še zlasti katoličani tako neomajno za svojo narodno vladno in njena prizadevanja. Osnovna poteza našega narodnega značaja je verska strpnost, kakršne morda ne pozna nobeno drugo ljudstvo na zemlji. Zaradi nje je katoliška vera pred to vojno krasno napredovala in napreduje še danes. Nihče, najmanj pa ljudstvo ali oblasti ne ovirajo našega blagoslovljenega dela. O tem pričajo vsi

misijonarji na Kitajskem. Zadnja leta se spreobrača na Kitajskem povprečno nad 100.000 ljudi k rimski veri. Vsega skupaj nas je kitajskih katoličanov tri in pol milijona. Imamo 130 škofov, med temi 25 domačinov. V tem lahko vidite veliko misijonsko moč svetega očeta. Vpliv naših šol na kitajsko miselnost, zlasti na usmeritev mladine, je ogromen. Tri naša katoliška vseučilišča, nad sto gimnazij in čez pet tisoč nižjih šol obiskujejo predvsem pagani. Simpatije vsega kitajskega ljudstva so zaradi vsestranskega nesebičnega udejstvovanja katoliških misijonarjev na strani katoličanov. Naša narodna vlada je do katoličanov izrazito prijateljska; v njej je minister Ma-Ciang-Pei katoličan, moj dober prijatelj in sodelavec. Maršal Čang-Kaj-Sek je kristjan, čeprav ne katoličan, a težko boste dobili pri katerem državniku toliko stvarnega spoštovanja in razumevanja za katolicizem. Mogel bi Vam ogromno govoriti o tem, kako maršal podpira in pospešuje aleherno katoliško versko in kulturno udejstvovanje.

»Vsi kitajski kristjani, zlasti še katoličani, zaradi tega složno delujejo z maršalovo vlado pri obrambi kitajske svobode. Vsi smo kljub različnemu verovanju eno glede narodnega vzora. Vsi smo Kitajci, to je velika resnica, ki nas drži zlasti zdaj, ko lega na nas mrak japonskega imperializma.«

»Trebja je poudarjati v Evropi, kjer vas elepi avtoritarna propaganda, eno resnico: na Kitajskem ni komunizma, ali, da povem drugače, ni ga več kakor v katerikoli evropski, navidez še tako ograjeni državi. Celo v diktatorskih državah, to sem prepričan, je več komunizma kakor pri nas, da ne govorim o Japonski. Toda danes, ko ni moči začeti vojske brez pretveze, začena tisti, ki bi rad kak narod podjarmil, širiti propagandne laži, da je ta narod komunističen, da bi s pretvezo opravičil svoje imperialistične težnje. Za to imate dovolj najnovejših vzgledov tudi v Evropi, ki je mati teh laži. Japonci so proti nam prevzeli ta sistem in razkričali v svet, da je Kitaj komunističen.«

»Če kdo more trditi, da pozna kitajske razmere, morem brez strahu reči to jaz kot škof kitajske prestolnice. Poznam do dna svoje ljudstvo, njegovo bistvo in značaj in poznam kitajsko narodno vladno, s katere člani me vežejo odlična prijateljska čustva. Pred vsem svetom lahko kot Kitajec in kot škof rečem, da je fraza o komunistični Kitajski laž.«

»Naš narod je kmečki narod, narod malih posestnikov, brez veleposesti in z nekaj mestnimi izjemami brez pomembnega industrijskega kapitalizma. Kitajski ljudski miselnosti je komunizem v

nauku in dejanju tuj. V razdelitvi dobrin je ogromna razlika med nami in Japonsko: tam je ogromno zemlje last plemstva, vsa velika industrija pa je v rokah nekaj rodbin, zaradi česar je japonski narod narod proletarcev.

»Je, kakor povesod, tudi pri nas peščica mladih zaneženjakov, ki so komunisti, in peščica »boljših« snobov, naveličancev, ki so se zatekli v to ideologijo. Mislim, da tudi pri Vas ni drugače. Toda organiziranega komunizma je bilo konec že davno pred vojno: zatrla ga je Čang-Kaj-Sekova vojaška in izobraževalna akcija. Celotekdanja roparska rdeča vojska, ki je ni držala skupaj ideologija, temveč koristi, se je razšla in se delno vključila v narodno armado.«

»Jaz se ne bavim s politiko, ker nisem politik, a prav zato lahko Vam in Vašemu narodu povem vso resnico. Kot Kitajec ljubim svojo domovino, a kot duhovnik še bolj ljubim resnico. Vsa propaganda proti kitajskemu narodu je zlagana. Zalostno je, da so vse mednarodne ustanove, tudi Zveza narodov, poklekile pred Japonci, azijskimi Prusi. Če nam te ustanove niso hotele pomagati, moramo iskati prijateljev po politični nuji. Če ima kateri narod razloga, da se bori proti japonskemu osvajanju Kitajske, so to Rusi brez ozira na politično vladavino. Konec Kitajske bi pomenil konec Rusije. Do dna pa sem prepričan, da bi uničenje Kitajske prej ali slej privedlo do uničenja Evrope in njene civilizacije. Po osvojitvi Kitajske bi Japonska postala najstrahotnejša vojna moč na svetu, ki bi planila na Evropo; Azija bi zavladala nad Zahodom in belim rodom — saj poznate napovedi japonskih voditeljev? Zato je naš boj proti Japoncem v bistvu tudi obramba Evrope in obramba krščanske omike. Če prosimo Kitajci pomoči od Evrope, gre pri tem ne le za nas, gre za človeštvo. Zaradi tega moramo ta boj vzdržati.«

»Bomo vzdržali! Naš narod prezira smrt, se zna žrtvovati; imamo ogromen prostor in ogromno ljudi. Japonski napad nas zedinja. Dogaja se čudež: vojna je ustvarila narodno enotnost med stotinami milijonov ljudi, ki prej niso vedeli drug za drugega. Čim dlje Japonci gredo, tem bliže so pogubi. Zgodilo se jim bo tako, kakor se je Napoleonu v Rusiji: same zmagae so ga ugonobile. In če nam evropski narodi pri tem ne morejo ali nočejo dati drugega, jim prosimo vse, tudi Vašega, vsaj sočustvovanja...«

V teh škofovih zadnjih besedah je spokojna prepričanost brez strasti. Ko piše posvetilo na fotografijo, vidim, da so njegove poteze podobne rahlemu vlečenju čopiča po svilenem papirju: kulturno izročilo naroda, za katerega bodočnost jamčijo tisočletja lepote, vere in miru...

M. Javornik.

Prvi doma zgrajeni ponton so spustili v vodo

Belgrad, 3. junija. AA. Danes so v ladjedelnici Srpske paroplovne družbe na Cukarici v navzočnosti predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića, prometnega ministra dr. Spaha, ministra dr. Stošovića in drugih uglednih povabljenec slavnostno posvetili prvi ponton, izdelan v ladjedelnici te družbe. Ponton je izdelan po načrtih in navodilih uprave pomorstva in rečnege prometa ter je zgrajen izključno iz domačega materiala in z domačimi delavci. Dolg je 75,5 m, širok 7 m, teža mu je pa 168 ton.

Izpuštilitev pontona v vodo je opravil osebno predsednik vlade dr. M. Stojadinović s tem, da je pritisnil na poseben vzvod. Po končani posvetitvi je družba povabila svoje visoke goste na prigrizek, kjer se je za zdravico predsednik vlade kar najpristrčneje zahvalil.

Predsednik vlade pride v Ljubljano

Belgrad, 3. junija. m. »Jugoslovanski Kurir« poroča, da odpotujeta jutri zvečer v Ljubljano predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović in gradbeni minister Stošović, kjer bosta prisostvovala pričetku kongresa za ceste.

Ljubljanski velesejem bo odprl minister dr. Krek

Belgrad, 3. junija. m. Nocoj je odpotoval v Ljubljano g. minister dr. Krek, ki bo kot zastopnik ministra za trgovino in industrijo jutri odprl letošnji ljubljanski velesejem.

Kongres za ceste se je pričel

Ljubljana, 3. junija. Danes se je pričel v Ljubljani I. državni jugoslovanski kongres za ceste, ki ga je sklicalo osrednje društvo za ceste v Belgradu in katerega član je tudi slovensko Društvo za ceste. Ze danes dopoldne so prišli v Ljubljano razni odlični zastopniki, med temi gradbeni načelniki skoraj vseh banovin ter člani slovenskega, zagrebškega in begradskega društva.

Kongres se je pričel s sejo glavne uprave, ki so se udeležili vsi navzoči odborniki ter posamezni odlični člani. V predsedstvu so bili: bivši minister za promet, upokojeni general Svetislav Milosavljević, pomočnik gradbenega ministra Josifović in dr. Vinko Vrhunec, predsednik slovenskega društva ter glavni tajnik osrednjega društva Rakočević. Navzoči pa so bili med drugim zastopnik banke uprave načelnik inž. Skabernec, več mestnih inženirjev, celjski župad Mihelčič, predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Jelačin, Ivan Avsenek, član zbornice, zastopniki drugih gospodarskih organizacij in oblasti iz vse države. Vnela se je zelo živahna debata o sestavi resolucije, v katero so posegli tudi nekateri Slovenci. Prav tako je bilo mnogo debate o predlogih, ki naj se jutri predložijo obnemu zboru. Zlagi je bila v debati ustanovitev glavnega ravnateljstva za gradnjo cest. Jutri bo izpolnjen odbor osrednjega društva, v katerega bodo izvoljeni trije podpredsedniki, med temi Slovenec dr. Vrhunec, več članov in nadzorstveni odbor, v katerega bo izvoljen od Slovencev inž. Oreš. Končno je bila odobrena zadnja redakcija resolucije, ki bo jutri predložena glavnemu obnemu zboru. Ze v začetku sodelujejo na kongresu razni strokovnjaki za ceste, kakor univ. profesor inž. dr. Kral iz Ljubljane in univ. profesor inž. Cegrovičev iz Belgrada.

Toča v Kranju in okolici

Danes okrog pol 6 je bilo v Kranju in okolici veliko neurje. Ze ob 4 je pričelo nebo temneti, vendar ni nihče slutil kaj hudega. Nekaj po 5 pa so se pripodili od severozahoda črni oblaki, da se je v Kranju kar stemnilo. Nekajkrat je tudi močno zagrnelo, nato pa se je vsula kot lešnik debela toča, ki je padala dobrih 5 minut. V začetku je padal med točo tudi dež, pozneje pa sama toča, ki je bilo nankrat 2 cm debelo na tleh. Hudo so poškodovani vrtovi, obilo škoda pa je povzročila toča tudi na polju.

Dr. Miloš Brakus v Ljubljani

Od večeraj se mudi v Ljubljani šef propagandnega oddelka »Putnika« dr. Miloš Brakus, ki je prispel semkaj zaradi organiziranja naše skupne turistične reklame v Ameriki, Angliji, Franciji in Madžarski. Razen tega vodi dr. Brakus tudi pogajanja z merodajnimi činitelji za ustanovitev velikega propagandnega-turističnega časopisa v Belgradu.

Nenadna smrt dobrega moža

Kamnik, 3. junija. Danes opoldne je nenadoma, zadet od kapli, umrl znani gostilničar »Pri Bundrac« na Grabnu, Franc Jagodica. Opoldne je hotel pomiriti dva gosta, med katerima se je razvil prepirljiv razgovor. Toda, ko se je dvignil, je omahnil na mizo in obležen nezavesten. Zdravnik dr. Pucelj, ki so ga takoj poklicali, je ugotovil, da je vsaka pomoč zaman in da je Jagodica zadela srčna kap. Pokojnik je že dalj časa bolehal na hudi srčni napaki. Naj v miru počival! Hudo užalošeni družini izrekamo naše iskreno sožalje!

Obramba civilnega prebivalstva pred letalskimi napadi

Belgrad, 3. junija. AA. Na mednarodni letalski razstavi, ki so jo odprli 28. maja. t. l., je tudi razstava za zaščito pred letalskimi napadi. Ta razstava je velikega pomena za naš narod, ker bo tam vsak obiskovalec videl: 1) rane, izvirajoče od strupenih plinov na človeškem organizmu; 2) razne vrste mask za strupene pline iz raznih držav in iz Jugoslavije; 3) civilna varnostna sredstva, zavetišča v zasebnih hišah in javna zavetišča, ki naj se zgrade po mestih in vaseh; 4) aparati in sredstva za prvo pomoč po strupenih plinih prizadetim osebam. Semkaj spadajo aparati za umetno dihanje itd.; 5) aparate za izoliranje itd.; 6) varnostno obleko za strupene pline; 7) slike o sovražnih letalskih napadih; kako naj ravna in kako ne sme ravnati civilno prebivalstvo; 8) naprave in material za gašenje požarov, ki bodo spremljali vsak letalski napad; dalje bodo na tej razstavi obiskovalci lahko kupili našo civilno masko za strupene pline po lastni nabavni ceni in varnostno obleko. Prav tako si bodo lahko nabavili razna navodila in knjige o varstvu pred letalskimi napadi.

Obiskovalci naj ne zamude prilike in naj si do konca letalske razstave (do 13. junija) ogledajo tudi oddelke za pasivno obrambo, ki je za naš narod velikega pomena. Kajti največja nevarnost pred bombami s sovražnih letal je v tem, če ljudje ne vedo, kako se lahko rešijo in kakšne nevarnosti čakajo tiste, ki niso na napad pripravljeni in o njem poučeni. Posebno važno je, da si ogledajo to razstavo člani odborov za obrambo prebivalstva pred

letalskimi napadi, uredniki upravnih in samoupravnih oblastev, profesorji in učitelji, šolarji in dijaki vseh šol in vsi, ki resno pojmujejo nevarnosti letalskih napadov.

Italijanski letalci v Belgradu

Belgrad, 3. junija. m. Italijanski letalci, ki so večeraj prileteli na obisk k jugoslovanskim letalcem, so danes položili venec na grob pok. kralja Aleksandra na Oplencu in na grob Nezanega vojaka na Avali. V spremstvu italijanskih vojaških odposlancev polkovnika Coronatija in majorja Pirotija so bili sprejeti pri ministru za vojsko in mornarico armadnem generalu Mariću. Nato so bili sprejeti tudi pri pomočniku vojnega ministra generalu Stojanoviću, načelniku glavnega generalštaba generalu Nediću, dalje pri poveljniku mesta Belgrada generalu Kostiću in končno pri poveljniku celokupnega našega zrakoplovstva generalu Simoviću, ki je veem italijanskim letalcem izročil jugoslovanske vojaške pilotske znake.

Belgrad, 3. junija. m. Minister g. dr. Krek je danes obiskal prvo mednarodno zrakoplovno razstavo. Na razstavi so ga pozdravili odborniki Aero-kluba, ki so g. ministra vodili po razstavnih prostorih ter mu dajali strokovna pojasnila o razstavljenih modelih.

Prometni minister o novih železniških progah v zvezi s posojilom za črna dela

Belgrad, 3. junija. AA. Prometni minister dr. Mehmed Spaho je sprejel danes popoldne v svojem kabinetu častnike in jim dal tole izjavo:

Pred dvema letoma, 10. julija 1936, je kralj vlada izdala uredbu o graditvi in trasiranju novih železniških prog. Te dni sem podpisal odlok, da se razpišejo licitacije za graditev dveh novih železniških prog Z razpisom teh licitacij se bo začela graditev naše velike proge Banjaluka—Čačak, oziroma Kraljevo. Pomen te proge ni samo ta, da bo z njo deloma izpolnjeno železniško omrežje, pač pa bo imela ta proga svoj velik pomen tudi zaradi tega, ker bo potekala skozi sredino naše države in bo spajala jugovzhod in severozahod ter spajala kraje, ki so bogati od kmetijskih, gozdnih in rudniških proizvodov. Graditev te proge predstavlja brez dvoma eno največjih del, ki je bilo izvršeno pri nas po osvoboditvi in zedinjenju. Iz državnega posojila 4 milijard din, ki je namenjeno za graditev novih železnic, bosta grajeni poleg proge Kraljevo—Banjaluka tudi: Bihac—Karlovac, Črnometl—Vrbosko. Če upoštevamo še proge, ki se že grade, in sicer Priština—Kuršumljica, Požarevac—Kučevo, rekonstrukcija proge Pančevo—Vršac, Ustiprača—Foča, Bileša—Mikšić, Metković—Ploče, Bihac—Knin, St. Janž—Sevnica, kakor tudi že zgrajena proga Koprivnica—Varaždin, se jasno vidi, kako veliko skrb je posvetila kr. vlada vsem krajem naše države. Treba je omeniti tudi še nedavni odlok o zgraditvi naših pristanišč na Jadranskem morju, kakor tudi uredbu za zgraditev naših rečnih pristanišč. S tem svojim delom je kr. vlada znatno zadovoljila potrebam vseh naših krajev v najširšem obsegu, in kakor se vidi, resno začela izvrševati svoj program.

Ob tej priliki želim poudariti, kako daleč so napredovale študije za ono pomembno traso, ki bo vezala naše normalnotirne železnice s Kotorjem preko onih krajev, ki so na žalost do zdaj ostali brez železniškega prometa. Nadejamo se, da bomo v kratkem našli tudi za to pomembno progo finančnih sredstev.

Iz tega programa se jasno vidi, kako neosnovani in neupravičeni so bili oni očitki, ki jih je stavil o priliki kampanje proti državnemu posojilu del naše javnosti. Z javnimi deli, ki so se začela

leta 1935, smo v glavnem odstranili ono veliko nezaposlenost, ki je v tem letu dosegla svoj višek, ter jo dovedli na znosno višino. Z uresničenjem vseh novih javnih del bomo opravili našo socialno nalogo ter brezposelnost popolnoma odpravili med našim delovnim ljudstvom.

Novo proge bodo gradila domača podjetja po javnih licitacijah, od katerih bodo izvzeta ona dela, s katerimi se prenavljajo že obstoječe proge. Posli so razdeljeni na 58 delnic različne vrednosti od 10 do 90 milijonov din, tako da bodo številna naša podjetja sodelovala pri teh delih.

Vsi Hercežani in udeleženci izleta v Trst se opozarjajo, da ni skupnega odhoda iz Ljubljane, morajo pa biti i vozila i udeleženci ob 6 jutraj v nedeljo že na naši meji.

Mo mukopolnem trpljenju je za vedno zaspal gospod

Simon Kmetetz

dolgoletni tmejitelj potovalne pisarne, posestnik in poduradnik južne železnice v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 5. junija 1938 ob 4 popoldne iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Maša za pokojnim bo v farni cerkvi pri sv. Petru v torek, dne 7. junija 1938 ob pol 8.

V Ljubljani, dne 3. junija 1938.

Zaluzjoča rodbina:
Kmetetz-ova

Odlično delo slovenske žene

K obisku Slovenske ženske zveze iz Chicaga

Naši slovenski izseljenci v Združenih državah so 99% samo sinovi in hčere naših kmetov in slovensko delavstvo. Razen duhovščine niso imeli dolga leta nobenega izobraženstva med seboj. Živeli so dolga leta v zelo težkih gospodarskih razmerah. Razkropili so se prav po vseh državah USA v manjših skupinah. Šele ko so po večjih naselbinah nastopili slovenski duhovniki in začeli med njimi ustanovljati slovenske župnije, so se počasi začeli naseljevati okrog teh cerkva. Posebno, ko so se ustanovile še slovenske farne šole, so pridobili vse starše, katerim je šlo za dobro vzgojo otrok, da so prišli v te naselbine in se naselili v bližini šole. Katere naselbine so ustanovile te šole zgodaj, so danes mogoče naselbine po številu slovenskih izseljencev. Take so clevelandške župnije Joilet, Pueblo, Chicaga in druge.

Takoj v prvih začetkih našega izseljenstva so pa začutili potrebo, da se organizirajo v svojo lastno samopomoč za boleznij in smrt. Tako so nastala po raznih naselbinah društva, ki so se potem povežala po svetovnem nazornem prepričanju v katoliške, narodne in svobodnomiselnne jednote.

Prosvetno, in kulturno se pa zaradi pomanjkanja izobraženstva ni dalo veliko doseči. Leta 1915 je poskusil p. Zakrajšek z organizacijo katoliških Slovencev pod imenom Zveza katoliških Slovencev. Obstajala je nekako 5 let in je imela okoli 3000 članov. Ker med vojno niso mogli dobiti iz domovine knjig Družbe sv. Mohorja, je za leta vojne ta organizacija sprejela nalogo Družbe sv. Mohorja in izdajala vsako leto 4 do 5 knjig. Ko je vojna prenehala in so lahko zopet dobili knjige Družbe sv. Mohorja, je Zveza katoliških Slovencev prenehala izdajati knjige. Za Zvezo katoliških Slovencev tudi ni bilo od merodajne strani in od strani tistih malo inteligentov, kar jih je bilo, dovoljne podpore, zato je prenehala in se razpustila.

Leta 1926 pa je nastopila gospa Marija Prislant, odlična slovenska socialna delavka iz Sheboygana Wisc., in ustanovila v župni dvorani sv. Štefana v Chicagu žensko prosvetno organizacijo, katera si je nadela ime Slovenska ženska zveza.

Gospa Prislant je s to svojo organizacijo nastopila z izredno spretnostjo in odločnostjo s pomočjo »Amerikanskega Slovence« in začela mogočno akcijo med slovenskim ženskim svetom za ustanavljanje podružnic. Sama je šla od naselbine do naselbine, zbirala slovensko ženstvo na sestanke in jih pridobivala za ustanovitev podružnic. Tako je v prav kratkem času dveh let Slovenska ženska zveza narasla v mogočno organizacijo, kakršne do sedaj Slovenci v Ameriki še niso imeli. Kmalu je imela okrog sebe tudi vse marljivo in delavne slovenske žene in dekleta iz cele Amerike. Danes šteje Slovenska ženska zveza 83 podružnic s 8954 članicami in ima v blagajni skoraj 100.000 dolarjev.

Zveza izdaja svoj posebni mesečnik »Zarja« na 32 straneh, katerega skoraj ¼ napolnijo članice s svojimi živahnimi dopisi, ki so polni navdušenja in polni organizatoričnega življenja. Duhovni vodja te katoliške ženske organizacije je gospod Milan Slaje iz Loraina Ohio. V vsaki številki priobčuje članke, v katerih po-

jasnjuje s katoliškega stališča članicam razna socialna in verska vprašanja.

Ta organizacija se je odločila, da letos uradno obiše svojo domovino in se tu predstavi slovenski javnosti in stopi v ožje stike z našimi slovenskimi ženskimi organizacijami, s katerimi hoče v prihodnje skupno delovati za skupne koristi našega celokupnega naroda. Pod vodstvom ge. banice dr. Natlačeneve pripravlja krščansko žensko društvo skupaj z društvom za varstvo deklet sprejem tem odličnim slovenskim narodnim kulturnim delavkam. Pripravlja tudi razne načrte, po katerih bodo zastopnice te ženske organizacije prišle v čim ožje stike z vsemi našimi ženskimi organizacijami in si ogledale delo našega slovenskega ženstva tu doma.

Predvideno je, da se bodo tudi korporativno udeležile proslave 100-letnice rojstva škofa Trobea v Polhovem Gradcu, kjer se bo na njegovi rojstni hiši odkrila spominska plošča dne 10. julija.

Na sliki vidimo gospo Prislant, vrhovno predsednico, v krogu svojih odbornic, ki ji pomagajo pri vodstvu organizacije. Od leve na desno sede: ga. Erjavce, ga. Prislant, ga. Račič in ga. Tomazič; stoje: ga. Schlosser in ga. Otoničar. Od teh pridejo v domovino ga. Prislant, ga. Erjavce, ga. Schlosser, poleg teh odbornic pridejo še ga. Smole iz Minnesote in ga. Barbara Kramer iz San Francisca in urednica »Zarjec«, ga. Albina Novak. Večja skupina, okrog 75. jih pride 30. junija, manjša skupina jih pride pa dne 8. junija, to je prihodnje sredo, med katerimi pride tudi odlična Slovenka iz Chicaga ga. Kušarjeva, ki si je pridobila silno velike zasluge za narodno delo ob času vojne ter za naše narodno osvobodjenje in zedinjenje.

Smrt v goreči hiši

Strašna nesreča v Dražancih — 14 letni fant pokopan pod gorečimi tramovi

Maribor, 3. junija. Včeraj popoldne se je pripetila v Dražancih pri Turnišču na Dravskem polju pretresljiva nesreča. Posestnica Marija Krumpak v Dražancih je odšla včeraj popoldne na precej oddaljeno njivo na delo, doma pa je ostal samo njen 14letni sin Alojzij. Naenkrat je popoldne okoli pol treh izbruhnil na gospodarskem poslopiju Krumpakovega posestva požar. Ne ve se, kako je ogenj nastal, morda pa je zanetila zlobna roka, ali pa nesrečen slučaj. Mladi Alojzij, ki je bil sam doma, se je junaško postavil požarni nevarnosti po robu. Njihova hiša leži bolj na samem, pa ni mogel tako kmalu pričakovati pomoči od sosedov, ki so bili poleg tega še vsi na poljih. Ko je videl, da se požar bliskovito širi in da je v nevarnosti živina v hlevu, je vdril v goreče poslopje ter se mu je res posrečilo odvezati živino ter jo spraviti iz gorečega in zadimljenega hleva. Potem pa je hotel rešiti še vozove iz šupe poleg hleva. Nekaj vozov je že spravil na varno, ko pa je vnovič planil v šupo, da bi izvelkel zadnji voz, se je goreče

gospodarsko poslopje zamajalo ter se zrušilo. Tramovje, goreča slama in seno je zatrpalo nesrečnega fanta, da je našel pod ruševinami strašno smrt. V tistem trenutku so dospeli na mesto požara gasilci iz Hajdine s svojo motoriko, ker pa ni bilo v bližini hiše vode, niso mogli pomagati. Ničje tudi ni vedel, da se nahajajo pod ruševinami gorečega gospodarskega poslopja fant, ki je bil takrat morda tudi še pri življenju ter bi ga takojšnja pomoč morebiti še lahko rešila. Šele čez nekaj časa je prispela z njive domov posestnica Marija Krumpak. Prvo vprašanje je bilo, kje je njen 14letni sin Lojze. Gasilci ga niso nikjer videli in takoj se je v materi porodila strašna slutnja, da je sin našel smrt v plamenih. Gasilci so res začeli takoj s kavlji razkopavati ruševine in so našli pod ruševinami šupe na žalostno odkritje. Našli so zgoletono truplo mladega junaka, ki je pri reševanju imelja svoje matere našel smrt v plamenih. Slučaj je tembolj tragičen, ker je Krumpakovi pred 14 dnevi umrl njen soprog, sedaj pa ji je usodna nesreča ugrabila še sina.

Tabor v Trbovljah

na binško nedeljo, 5. junija

Za udeležence smo rezervirali v Ljubljani in v Celju posebne vagonce. Prosimo, da vsi udeleženci v Ljubljani, v Celju in v vmesnih postajah do Trbovelj vstopajo v rezervirane vagonce.

Lepa darila obiskovalcem velesjema

Val nagradnih žrebanj je zajel tudi letošnji velesjeme od 4. do 15. junija. Velesjem je pripravil svojim obiskovalcem mnogo lepih daril. Srečne dobitnike bo določil žreb zadnji dan velesjema na sejmistišču. Vsak obiskovalec velesjema (izvzeti pa so imetniki ljubljanskih permanentnih legitimacij) naj odtrga od vstopnice kupon, napiše nanj svoje ime in vrže v pripravljeno bakreno žaro. Darila daleč presegajo vrednost 75.000 din in so sledeča: 1 orehova spalnica od Zalokarja iz St. Vida, 1 spalnica iz vezanega lesa od Malenška iz Dravelj pri Ljubljani, 1 motorno kolo, 1 pogrelnjiv stroj in 1 kolo od Vok, Ljubljana, 2 kuhinjski opremi, ena od Tomšiča iz Kašlja in druga od Armana in Arharja iz St. Vida, 5 cevni radio aparat Sierra od Klemenčiča iz Ljubljane, 1 žični čistilnik od Stupice v Ljubljani, 1 kolo od Sutterja, 1 kolo od Rebolja in 1 kolo od Remca iz Ljubljane, 1 Lutzova peč od Rupena-Lutz, 2 brezplačni vožnji na parniku L. razred Sušak — Kotor in nazaj od Dubrovačke plovidbe in Jadranske plovidbe, 2 perzijski preprogi od Mekka, Subotica, 1 harmonika od Meinel & Herold, 7-dnevne počitnice na Rabu - Palace Hotel Praha, 8-dnevne počitnice v Bakru - Pension Tadejevič, 10-dnevno zdravljenje v Dobrni, 5-dnevne počitnice v Rogaški Slatini, 1 bakren kotel za pralnico od Kotlarke v Ljubljani, 1

otroški voziček od Tribune-Batjel, 1 otroški voziček od Rebolja, 1 volneno blago za moško obleko od manufakture Novak, 1 lestenec od Višnjarja, Jesenice, 1 rezljan stol od Karlovska v Ljubljani, 3 fotoaparate od Jožka Šmuga iz Selenburgove ulice, 1 aparat za vkuhavanje

Velika filmska senzacija!

KINO MATICA 21-24

Nelson Eddy in Eleanor Powell v šlager opereti pesmi, glasbe, plesa, revije in humorja!

ROSALIE

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uril

Rezervirajte vstopnice!

sadja od Kmetijske družbe, 1 šunka in 1 salama po 5 kg od Javornika iz Ljubljane, 1 elektr. stenska ura in Farex olje od inž. Lavriča iz Ljubljane, zaboj Kneippove kave, 2 zaboja Rogaške Slatine in 2 plateni torbici od M. Beretič iz Ljubljane. Darila so razstavljena za trajanja velesjema v paviljonu K.

Tatvine v Retečah

Po velikem vlamu v Demšarjevo letovišče pred nekaj meseci, kjer so neznanim vlomilci odnesli za ca. 15.000 din raznega blaga, so se v sredo zvečer 1. junija dogodile nove tatvine. Ta vožer so kradli kar na treh krajih. Ob gostilni pri »Tilhu« je stal avto ljubljanskega trgovca Šli-barja. V avtu je imel nekaj bal blaga. Ko je prišel iz gostilne, je videl, da mu je ukraden del blaga v vrednosti 2000 din. Pred isto gostilno in istočasno je bilo tudi ukraden moško kolo nekoga domačina, vredno 1000 din. Ponoči pa je bilo vlomljeno v kurnico nekoga posestnika in je bilo ukradenih 6 kokoši. Zdi se, da so tatvine izvršili eni in isti tatovi. Orožništvo je pridno na delu, a doslej še brez uspeha.

Ne odlašajte!

152 bogatih daril Vam nudi »Slovenec«!

Nekatera darila si boste lahko ogledali na velesjemu v Ljubljani!

Želite lepo stanovanje

z opravo in opremo za spalnico, kuhinjo in predsobo?

Želite:

nevestine opreme, šivalne stroje, radijske aparate, pisalne stroje, lepe prvovrstne harmonike, kuhinjsko opremo, dvokolesa, zaboj sladkorja, prašiča (ca. 120 kg), gnojilo za Vaše polje (fosfatno žilindro), gnojilne trpalke,

pluge osipalnice, izruvače za krompir, brane, belo moko, obleke: ženske, moške, ure, fotoaparate, knjižne zbirke, repereznice, servise, nalivna peresa, čevlje, platno itd.

Želite lepo potovanje

z avtobusom z vso oskrbo 8 dni od 24. do 31. julija — ki ga organizira izletniška pisarna Okorn — iz Ljubljane na Trbiž, Cortino d'Ampezo, Bolzano, Innsbruck, Garmisch-Partenkirchen, München, Berchtesgaden, Königssee, Zell am See, Glockner strasse, Heiligenblut, Spittal in nazaj v Ljubljano?

Nad 100.000 dinarjev so vredne te nagrade!

Sreča Vas čaka pri žrebanju 15. julija t. l. — Zato postanite hitro naročnik »Slovenec« ali pa ga kupujte, da boste imeli pravico do žreba nja!

Lepo evhar. slavje na Ptujski gori

Ko so se v Budimpešti narodi klanjali evharističnemu Kralju, je bila tudi na Ptujski gori pri Materi božji veličastna proslava presv. Eucharistije. Nad 7000 ljudi je ta dan poromalo na Ptujsko goro. Za to proslavo se je veličastna cerkev in trg odela zelo praznično. V cerkvi vse v zelenju in cvetju, pred cerkvijo pa slavolok in mlaji, hiše v trgu, zlati okna so bila vsa zelo okusno okrašena. Ko je v soboto zjutraj sonce poslalo prve žarke na naše svetlišče, so začeli prihajati prvi romarji in polnili cerkev, ob 10 je p. Božidar opravil začetno sveto mašo.

Popoldne je pa postala Gora kot ogromno mravljišče, procesija za procesijo je prihajala po hribu navzgor, vsako je spremljalo veselo petje Marijinih in evharističnih pesmi. Največ procesij je prišlo iz Slovenskih goric in Ptujkega polja. Zelo velika udeležba je bila iz Loč pri Konjicah. Vse popoldne so romarji oblegali milostno podobo Gorske Matere božje ter se pripravljali njenemu varstvu. Zvečer ob pol 8 je ob nabito polni cerkvi govoril pozdravni govor domači župnik p. Konstantin. Nato se je začelo nočno češčenje — po cerkvi so vso noč odmevale svete pesmi in čula se

je glasna molitev. Na nočno slovesnost so pa prihiteli ljudje še iz sosednih župnij v velikem številu.

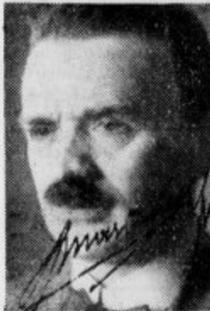
Okrog 11 ponoči so zagorele bakle v rokah tisočev romarjev, ves trg in okolica je igrala v morju luči; razvila se je nato mogočna procesija okrog hriba. Nad 1500 mož in fantov se je uvrstilo pred Najsvetejšim, vsi z gorečimi baklami; za Najsvetejšim pa zopet ogromno število žena in deklet. Prizor je bil, kakršnega Gora še ni videla. Po procesiji je opravil g. župnik Franc Jazbinšek ob asistenci polnočnice, verniki še od daleč niso mogli vsi v cerkev, napolnili so ves prostor okrog cerkve. Naravnost ganljiv prizor je bil, ko je med polnočno sv. mašo z veliko pobožnostjo pristopilo 1500 mož in fantov k sv. obhajilu, obljubilo zvestobo Kristusu Kralju ter Ga prosilo pomoči v borbah življenja. Zjutraj pri ranem opravilu so pa žene in dekleta pokazala svoje spoštovanje do evharističnega Kralja, pristopilo jih je nad 3.000 k sv. obhajilu.

Sklepna slovesnost se je začela ob 10, p. Mansuet, kapucin iz Maribora, je imel lep govor o presveti evharistiji viru življenja, a g. I. Greif, prošt iz Ptuj, je ob številni asistenci opravil pontifikalno sveto mašo. Na koncu je iz tisoč grl mogočno zadonela zahvala večnemu Bogu. Popoldne so se dobri romarji poslovili od Gorske Matere božje ter se vračali na svoje domove navdušeni in polni lepih vtisov, ki jih ne bodo kmalu pozabili.

Prihod svetinj sv. Andreja Bobola v Ljubljano

Iz Rima je prišel končni spored prenosa svetinj (nestrohnjenega telesa) poljskega mučenca jezuita Andreja Bobola, ki ga je o veliki noči sv. oče proglasil za svetnika. Posebni vagon, spremljen v kapelico, pride v Ljubljano z brzim vlakom v četrtek, 9. junija ob 12.59 in ostane v Ljubljani do nočnega brzega vlaka o polnoči. Telo sv. mučenca bodo v procesiji prenesli v jezuitsko cerkev sv. Jožefa, kjer bo izpostavljeno v počaščenju do večera. Ob pol 8 bo cerkvena slovesnost. Nato bodo zopet v procesiji prenesli svetnika nazaj na kolodvor. Poljaki so danes ponoči peljali skozi Ljubljano v Rim novo srebrno rakev, ki pa je napravljena tako, da se bo skozi steklo moglo videti čudovito ohranjeno telo svetnikova. Svetinj bodo spremljali odlični poljski duhovniki, Slovenec p. Anton Prešeren D. J. v imenu generala Družbe Jezusove in najbrž tudi papežev ceremoniar msgr. Respighi. Natančnejši spored slovesnosti v Ljubljani bomo še objavili. V torek so začne v cerkvi sv. Jožefa tridenavnica na čast novega svetnika, vsak večer ob pol 8 bo govor in nato pobožnost na čast presv. Sreč Jezusovemu. Vsekakor je prihod slovenskega svetnika v Ljubljano nekaj izrednega in za Slovence velika čast, ker se bo na potu v domovino, razen menda v Pešči, samo pri nas ustavil. Zato že zdaj na to opozarjamo.

Anton Marinšek — 60 letnik

Kdo bi mu prisodil šest križev! Trdna gorenjska grča jih ne kaže niti petdeset, po sreči in volji do življenja pa prekosi še tridesetletnega fanta. Pa jih le ima šestdeset. V Kamni gorici mu je stekla zibelka 4. junija 1878. A rojenice mu niso prisodile mirnega kmečkovega življenja. Po triletni vojaški službi je vstopil v službo bivšega deželnega odbora kranjskega. Služil je pri deželnem odboru v Ljubljani, po prevratu pa je bil prevzet v državno službo in leta 1934 kot zvanik s polnimi službenimi leti upokojen. V uradu je bil vzor vestnega uslužbenca, v zasebnem življenju pa vztrajnega, odločnega katoliškega moža. V ospredje ni silil nikoli, kadar pa je bilo treba poprijeti za delo za katoliško stvar, ni nikoli manjkal v prvih vrstah. Udeleževal se je v prosvetnih in karitativnih organizacijah, predvsem v svojem domačem okraju za Bežigradom. V političnem naziranju ni nikoli niti za las klonil od svojega prepričanja. Svojim trem otrokom je že v mladosti vcepil v srce trdno katoliško prepričanje, ne samo z besedo, predvsem s svojim moškim zgledom. V njegovi hiši ne manjka katoliškega časopisa, vsa leta, kar je v Ljubljani, je reden naročnik »Slovenec«. K šestdesetletnici mu vsi njegovi prijatelji ključemo: »Še na mnoga leta!»

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Kaj pravite?

Kaj pravite, gospod urednik, ali se bomo Slovenci kdaj navadili po mestih tako hoditi, kakor je navada drugod po svetu, pešci lam, kjer je za peške, vozila in živina pa tam, kjer je prostor za to. Sedaj nas nekaj skušajo izučiti v Ljubljani in so napravili razne risbe in »žnore«, da bi ljudje ne hodili vseprek, pa se nekaterim to od site novo zdi in bi najraje rekli, da je to proti »svobodi«. Ljubljana je edino tako slovensko mesto, ker se moderna prometna pravila kolikor toliko upravičeno izvajajo, ko le naše pojmovanje ne bi bilo tako zaljubljeno v vaško tekanje sem in tja. V drugem največjem slovenskem mestu, v Clevelandu, je naše rojake Amerikanec učil, kako se hodi po mestnih ulicah, kje se gre na drugo stran itd. Tam in v drugih velikih mestih, kjer Slovenci žive, v Parizu, v Berlinu, v Lilleu, v Chicagu avtomobilist, ki povzroči našega rojaka sredi ulice, ni nič kaznovan in nihče ne vpraša, kdo je kriv nesreče, ker pešec sredi ulice nima nič iskati ali kvečjemu na svojo odgovornost. Vprašanje, kdo je kriv, se načne šele, če ga povozijo »v risu«, kjer sme iti čez ulico. Mi pa te trde tuje šole nimamo, zato mora »v starem kraju« avtomobilist svojega rojaka pešca s hupo prosliti, naj se umakne, če se pa kaj zgodi, imajo odvetniki in sodniki dovolj dela, da po grmadi predpisov doženejo, kdo je kriv. Sicer pri nas ni takih rek ne avtomobilov, ne pešcev, ne kolesarjev, pa bi vendar kazalo vsakega postaviti v svojo »žnoro«, da vsak laže in varneje more naprej. Veliko več žitev in življenj se namreč izgubi v neredu kot pa v redu. Zato bi bilo prav, če bi s temi prvimi poskusi v Ljubljani dokazali, da smo zmorni za tak red, ki so se ga naši rojaki po svetu že zdavnaj navadili.

— Aljažev klub sporoča vsem prijateljem naših gora, da bo ob praznikih sv. maša na sledečih postojankah: Planina pod Stovom v nedeljo, 5. junija, ob 9 zjutraj; na Kolcah nad Tržičem v nedeljo in ponedeljek, 5. in 6., ob 8; Sv. Križ nad Jesenicami vsako nedeljo in praznik v teku meseca junija ob 9 dopoldan.

Optika je najvažnejša!
Foto-aparat 6x9 z optiko 1:6,3 Din 320 z optiko 1:4,5 od Din 420 do Din 800 z optiko 1:2,9 od Din 960 dalje
Vabimo na neobvezen ogled!
Foto-drogerija „HERMES“
Ljubljana, Miklošičeva cesta 30

— Sprejemni izpiti na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani bodo 24. in 25. junija. Prošnje za pričetek k izpitu se bodo sprejemale v ravnateljstvu pisarni dne 22. in 23. junija. Prošnje je treba kolkovati z 10 din in ji priložiti rojstni in krstni list ter posebno izpričevalo o dovršeni ljudski šoli. K izpitu se bodo pripustili učenci, rojeni v letih 1925, 1926, 1927 in 1928.

— Zdravstvena zadruga v Ponikvah sklicuje shod na binškočni ponedeljek popoldne ob 3 v Društvenem domu na Vidmu. Govorilo se bo o asanaciji Dobrepoljske in Struške doline, o vodovodu Rob-Dobrepolje-Struge ter o gospodarskem podvigu Dobrepoljske in Struške doline.
— Korotana nam sicer ni ostalo mnogo, tudi meja na Spodnjem Štajerskem ne odgovarja povsem našim nacionalnim in gospodarskim zahtevam.

varnostni postaji. Stroški bodo povrnjeni. Ladvik Vajdič, St. Vid nad Ljubljano.
— Nova ljudska igra v petih dejanjih »KRUCI«, ki je dosegla v mariborskem ljudskem odru velik uspeh, je izšla v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Prosvetna društva, ki kupijo pet izvodov, so prosta tantieme. Naročila sprejema avtor Anton Brumen, Maribor.

— Važno za sladoledarje, hotelirje in slaščičarje. Na vselejmu boote imeli priliko spoznati proizvod Nordpol za hitro pripravo vsakovrtnega sladoleda. Nordpol je naravni proizvod, sestavljen iz Peklina. Nordpol ni nikakoli kemična mešanica. Nordpol je uradno potrjen od Higienškega zavoda v Zagrebu ter je ugotovljeno, da ne vsebuje nikakih zdravju škodljivih primesi. Za vsa pojasnila smo vam na razpolago v našem paviljonu na vselejmu.
— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brunenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Ljubljana

V soboto, dne 4. junija 1938
Gledališče
Drama: Sobota, 4. junija: »Zenitev«. Red A. — Nedelja, 5. junija: »Pokojnik«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 6. junija: »Izpit za življenje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Torek, 7. junija: zaprt. — Opera: Sobota, 4. junija: »Giocondac. Premiera. Premier-ski abonma. — Nedelja, 5. junija, ob 15: »V kraljestvu palčkov. Mladinska igra. Priveditev učiteljskega pevskega zbora; ob 20 »Rigoletto«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 6. junija: »Mala Floramye«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Torek, 7. junija: zaprt.

Priveditve in zabave
Kaj nam bodo zapeli bolgarski pevci iz Ruse ob Donavi na jutrišnjem koncertu v veliki Filharmonični dvorani? Izmed svojih narodnih in umetniških pesmi so nam izbrali nekaj izredno značilnih del, in sicer Petko Stajnov; San snevah in De bre Dino; Nikolaj Behterov; Samodivka kitka in Mari mome; Hristo Manolov; Posmrtno echo; Aleksander Morfov; Sejmami in Damjan tanec vodi; Dobri Hristov; Mari mome crmooko in Slana padna gane; Peter Bojadžijev; Ovčar. Koncert se začne točno ob pol 11. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

Predavanja
Filozofsko društvo v Ljubljani priredi drevo ob 6 v mineraloški predavalnici naše univerze predavanje o temi: Aleš Ušeničnik in moderna filozofska problematika. Predaval bo g. univ. prof. dr. France Veber. Predavanje bo v proslavo 70-letnice Aleša Ušeničnika. Vstop prost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

Cerkvena glasba
Cerkev sv. Jožefa, Jutri, na binškočno nedeljo, ob 8 slovenska sv. maša. Izvajala se bo: Missa pastoralis z orkestrom, zl. A. Rihovsky. Graduale in sekvenca, zl. P. Griesbacher. Po ofertoriju: Veni sancte Spiritus, zl. A. Čapek. Tantum ergo, zl. A. Foerster.
Cerkev v Križankah, Jutri, na binškočno nedeljo, ob pol 11 slovenska sv. maša. Izvajala se bo: Missa seraphica, zl. P. H. Sattner. Graduale in sekvenca, zl. P. Griesbacher. Po ofertoriju: Veni sancte Spiritus, zl. A. Foerster. Tantum ergo, zl. Fr. Gerbič.

Lekarne
Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste.
Poizvedovanja
Zatekel se je pes, visok, črne in sive barve, pristrizena ušesa. Dobi se: Bizovik 38.

Za birmance
največja izbira prvovrstnega peciva, piškotov, tort in bonbonov v
slaščičarni Košak
Prešernova ulica
Škatlje polnjene s pecivom od din 20- naprej
Sladoled in ledena kava
Naročila dostavljamo na dom
Telefon 44-40

1 Ljubljanski velesojem bo danes dopoldne otvoril v imenu trgovskega ministra minister gospod dr. Miha Krek. Slovence otvoritve se bo udeležil tudi prometni minister g. dr. Mehmed Spaho, ki je pred 18 leti otvoril prvi ljubljanski velesojem, ki pa ga ves ta čas ni imel v svoji sredi.
1 Maša za turiste in izletnike bo jutri, v nedeljo, in v ponedeljek v kapeli Vzajemne zavarovalnice. Obkraj ob 4.15, pred odhodom gorenskega turistiškega vlaka.

Ure, zlatino za birmo

najceneje pri
A. Fuchs, Židovska ulica 3
1 II. umetnostna razstava kluba »Neodvisnih«. Otvoritev II. umetnostne razstave kluba »Neodvisnih« likovnih umetnikov bo v nedeljo 5. junija ob 4.12 v Jakopičevem paviljonu z otvoritvenim govorom N. Pirnata. Razstavljajo: Stane Kregar, Maksim Sedej, Frančišek Smerdu. Prva dva sta že znana s prejšnjih razstav v Ljubljani, kjer sta s svojimi deli vzbudila pozornost. Lepe uspehe sta dosegla tudi na razstavah v Belgradu, Rimu, Pragi in drugod. F. Smerdu je učenec I. Meštroviča ter obeta biti prijetno presenečenje za ljubitelje kiparske umetnosti. Razstavljene bodo samo še dolje nerazstavljena dela. Ker bo razstava vseokrog zelo zanimiva, jo priporočamo v obisk vsem, ki se zanimajo za razvoj slovenske umetnosti.
1 Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani, izlet v eredo popoldne (8. junija) ob 2 na Ig. v Iško vas in na Golo (najlepa prižnica ljubljanske škofije). Sestanek na Kogresnem trgu. Cena 12 din. Zglasti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob 11. Prijatelji umetnosti vabljeni.

Fotoamaterji!

Na izletih, potovanju ali na morju fotografirajte z našimi novimi, pravkar prispelimi filmi z naj-novejšo emulzijo in dosegli boste presenetljive uspehe. — Specialna foto-trgovina
Janko Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 20

Danes zopet sveže skuše (skombri) po 10 din kg

nudi trgovina rib
L. Ogrine, »Riba«, Ljubljana, Pogačarjev trg, škofija

1 Koncert Akademskoga pevskega zbora bo zopet velik dogodek. Med drugimi narodnimi pesmimi bo tudi dolenska »Kangaljevska ohcet« v priredbi Franceta Marolta, odličnega zborovnega dirigenta. Koncert bo v petek, dne 10. t. m., ob 20 v veliki Unionski dvorani. Prodaja vstopnic v vratarjevi loži na univerzi dnevno od 8 do 18.
1 Aeroklubu v Ljubljani so prijavitli člani ZFO lastno jadralno skupino. Skupina ima svojo delavnico in je začela z izdelovanjem začetniških jadralnih letal.

1 Bogat ribji trg. Tako dobro založenega ribjega trga, kakor je bil včeraj v Ljubljani, letos še nismo imeli. Kar pa je najbolj zanimivo, je tudi to, da je vladalo po ribah veliko povpraševanje in da so bile vse ribe razprodane. Na trg je bilo pripeljanih okoli 1500 do 2000 kg po večini morskih rib. Skombri so bili po 10, male sardelice 6, sardelice 10—11, skuše 10, osliči 28, luben 36, lovra 36, »kovačič« 30, morski raki 28 din 1 kg, domači raki pa po 2—5 din po velikosti. Škuše so bile po 16 din kg. Danes pa je napovedana zopet velika množina skombrov na ljubljanskem trgu, ki jih bodo prodajalci prodajali po isti ceni kakor včeraj. Za skombre vlada med ljubljanskim občinstvom prav veliko zanimanje.

1 Nesreča v pivovarni »Union«. V pivovarni »Union« je včeraj popoldne padel težak hlod na nogo 27 letnemu delavcu Ludoviku Povšetu iz Male vasi pri Ježici ter mu je zlomil. Povšeta so kar s pivovarniškim avtom prepeljali v bolnišnico.
1 Čigava sta svečnika? Neka ljubljanska trgovka je izročila policiji dva svečnika, visoka 42 cm, s tovarniško znamko M. Samasa. Ta dva svečnika je kupila trgovka od nekega dekleta, pripravila pa se je, da sta sumljivega izvora. — Svečnika sta bila najbrž ukradena v kakšni cerkvi. Kdor ju pogreša, naj se oglasi na policiji, soba 24.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Maribor

m V St. Ilj — na proslavo 150-letnice šole. Na binškočni ponedeljek prirede Šentiljčani veliko proslavo. Obhajali bodo 150-letnico svoje šole, 70-letnico dograditve sedanjega šolskega poslopja in 20-letnico življenja v svobodni državi, za katero so se kot predstražja Slovencev toliko let borili. Na te proslave vabijo tudi Mariborčane. Zveze z vlaki so zelo ugodne: iz Maribora odhajajo vlaki nekaj pred 7, ob 10 in 13, povratek iz St. Ilja pa je ob 12, ob 17.20 in ob 21.

Sullene triko majice, najnovejše, pri Jakob Sah - Maribor

m Izletniki! Ne pozabite, da je vsako nedeljo in praznik ob en četrt na 5 zjutraj sv. maša v frančiškanski cerkvi. — Na Kremzarjevem vrhu bo na binškočni ponedeljek dopoldne službo božja.

BIRMANSKA DARILA po nizki ceni

dobite pri R. Bizjak, Gosposka 16
m Vozni red ob priliki birmo. Ob priliki sv. birmo v mariborski stolnici določa predstojništvo mestne policije v Mariboru za dovoz in odvoz k stolni cerkvi sledeči cestno-policijski red: Dovož k stolnici iz I. okraja desno od Slovenske ulice, iz II. okraja levo od Aleksandrove ceste, iz III. okraja brez izjeme in iz IV. okraja desno od Samostanske ulice je po Slovenski, Gosposki in Ulici X. oktobra, odvoz pa po Gledališki ulici. — Dovož iz II. okraja desno od Aleksandrove c., iz V. okraja brez izjeme in iz IV. okraja desno od Samostanske ulice je po Glavnem trgu in Stolni ulici, odvoz pa skozi Okrožno ulico. Ta vozni red volja tudi za avtomobile in druge zasebne vozove. Za avtoizvoške se določijo kot stajališče južni del in za izvoške s konjsko vprego severni del Okrožne ulice. Dohod od poštnega poslopja na Sromškovem trgu mora ostati popolnoma prost. Za zasebne vozove in avtomobile se določijo kot stajališče Miklošičeva ulica.

m V cerkvi sv. Barbare na Kalvariji bo na binškočni ponedeljek ob 7 zjutraj sv. maša, ob 15 sv. blagoslov in darovanje za cerkev. V torek bo ob 6 zopet tiha sv. maša.
m Nov odedek prodajalne Mestnih podjetij. Poleg prodajalne MP na Glavnem trgu je imel v magistratem poslopu svoj lokal trgovec Ribarič, ki se je preselil drugam. V tem lokal, ki ga sedaj preurejujejo, bodo mestna podjetja uredila oddelek za prodajo plinskih peč in ostalih plinskih naprav.
m Obiščite umetniško razstavo! Se za nobeno razstavo niso pokazali Mariborčani toliko zanimanja kakor za razstavo vseslovenske likovne umetnosti, ki je nameščena v veliki unionski dvorani. Za binškočne praznike se pričakuje številni obiskovalci od drugod, ki bodo izkoristili ugodnost polovične voznine, ki je za to razstavo dovoljena na vseh naših železniških progah.

Ravarna in restavracija „Orel“

otvarja v soboto, dne 4. junija svojo krasno strešno teraso. Vojaška godba, izborna kuhinja, toči se svetovnoznano Plzensko in Tscheligijsvo pivo. — Odlična prvovrstna nesladkana ljutomerska vina. Za obilen obisk se priporoča M. Zemljik.

Žensko in moško perilo, nogavice

dobite najceneje pri
M. Feldinu, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

m Stari in mladi umirajo. Na Meljski cesti 57 je umrl 6-letni Ernest Gregorec, sin monterja mestnega električnega podjetja. — V bolnišnici je umrla 72-letna posestnica Marija Rešek. Naj jima sveti večna luč!
m Gasilska četa Kamnica priredi na binškočni ponedeljek v Rošpohu »Na griču« (Oset) veliko ljudsko veselico. Vsi vabljeni!
m Nesreča v žel. delavnici. 27-letni ključavničar Jožef Šafarič se je ponesrečil v delavnici drž. žel. Vagon mu je zmečkal desno nogo.

Najpopularnejši L. Ganghoferjev roman Danes premiera!
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur
Divji lovec
Paul Richter, Georgia Holl, H. Schlettov

Koledar
Sobota, 4. junija: Frančišek Kar., spoznavalec; Kvirin, škof.
Nedelja, 5. junija: Binškočni Prihod Sv. Duha. Bonifacij, škof; Valerija, mučenica.

Novi grobovi
† V Ljubljani je 2. junija mirno v Gospoda zaspal g. Anton Pezdrič, poštni tajnik v pokojni. Pokojni je bil markantna oseba, dober in izredno dovipen družabnik. Svoj čas je veliko let služboval v Trstu. Pokopali ga bodo danes ob pol 3 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!
† Sv. Jernej pri Ločah. V eredo 1. t. m. je tukaj umrl po dolgi, zelo mučni bolezni posestnik Vrhovšek Franc iz Zg. Loč, oče g. Vrhovška Simona, ki bo letos tukaj služil prvo sv. mašo. Zapusča razen imenovanega še ženo in dva sina. Kako se je rajni vesell sinove primicije, ki bi mu bila nekoliko plačilo za ves trud in skrb, ki ga je stalo sinovo študiranje, a sedaj je Veemogočni drugatje ukrenil. Naj v miru počiva! Ostalim naše iskreno sožalje!

Osebnosti
— Na medicinski fakulteti v Zagrebu je bil 31. maja promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Držaj Peter. Čestitamo!
— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Guido Bakarčič in Dušan Kastelic, oba iz Ljubljane, Vladimir Obad iz Saleza, Emil Gabrovšek iz Sv. Križa pri Trstu in Vladimir Seliščar iz Kranja. Čestitamo!
— Za dekana teološke fakultete ljubljanskega vseručniškega za šolsko leto 1938/39 je bil pretekli četrtke izvoljen redni profesor g. dr. Andrej Snaj.

Grila
A. & E. Skabernè
Ljubljana

Roparski napad v gozdu

Ropar odnesel 8000 dinariev
S sejma, ki je bil 2. t. m. na Veseli gori pri St. Rupertu na Dolenjskem, se je vračal proti domu na Vinsko pri St. Rupertu posestnik Lamovšek. V gozdu Globoko je neki ropar napadel Lamovška, ga pretepel in mu vzel osem tisoč dinarjev. Doslej še ni nobenega sledu za roparjem.

Drvarsko kočo zažgal

Na praznik vnebohoda je nekdo zažgal drvarsko kočo v gozdu pri Godišču. Koča z vsem inventarjem je popolnoma pogorela. Ubogi delavci imajo škode 2000 din. Škofjeloškim orožnikom se je zahvaliti, da so prav kmalu prišli požigalecu na sled in je že prijet. Je to neki hlapec iz Godišča.

GRUETZI
pravi švicar in misli pri tem »DOBER DAN«. Jeziki in običaji so v različnih deželah različni, z edino izjemo, v vseh deželah jedo in ljubijo odlične bonbonov
505 S ČRTO.
505 BONBON EVROPE
izdeluje pri nas samo »UNION«, ZAGREB

htevam. Tembolj pa moramo gledati, da povežemo to, kar imamo, s kulturnimi in gospodarskimi središči Dravske banovine. Kako je to mogoče, nas bo poučila razstava »Cesta« na Ljubljanskem velesojmu od 4. do 13. junija.

Birmanska darila
po nizkih cenah pri
J. VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36

— Promet s Logarsko dolino je po hitri odstranitvi vseh zaprek, ki so nastale zaradi narasle Savinje, z 2 junijem zopet vzpostavljen in mogoč za vsakovrstna vozila.
— SVICARSKA URE, zlat nakit in briljanti pri Čuden, Prešernova ulica 1.
— Idrijski krožek v Belgradu priredi na tradicionalni idrijski praznik na dan sv. Ahacija, t. j. 22. junija, družabni večer svojega članstva na vrtnih prostorih »Slovenske menze« ge. Jemčeve, Zrinjskega 16. Idriščani in prijatelji Idrije dobrodošli!

Noben kongres, potovanje ali izlet brez Sanopeda

ker ohrani zdrave noge.
— Jugoslovanska knjigarna r. z. s. o. z. v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Bossuet, Das Hohenpriesterliche Gebet. 180 str., vez. 42 din. — Egenter, Das Edle und der Christ. 142 str., nevezano 39 din. — Kierkegaard, Über die Geduld und die Erwartung des Ewigen. 196 str., vezano 66 din. — Meister, Die Vollendung der Welt im Opfer des Gottmensehen. 248 str., vez. 65 din. — Niebecker, Das allgemeine Priestertum der Gläubigen. 173 str., vez. 44 din. — Pinsk-Perl, Das Hohamt, Sinn und Gestalt der hohen Messe. 227 str., vez. 70 din. — Schulte, Heilige Arbeit, Gedanken über das Wirken des Mannes im Weltreich und in Gottesreich. 139 str., nevez. 24 din. Theologie der Verkündigung. 12 Vorlesungen. 71 str., nevez. 10 din. — Walter, Das Siegel der Versöhnung. 118 str., vez. 24 din.

— Društvo rejcev malih živali »Živalec« za dravsko banovino v Ljubljani priredi na binškočno nedeljo, dne 5. junija v Spodnji Zadobravi pri Gregorcu p. d. pri »Mačkuc« ob 2 popoldne razstavo malih živali, predavanje o gospodarskem pomenu in umni rejji malih živali, brezplačno kapuniziranje petelinčkov in prosto vrtno zabavo. Železniške zveze iz Ljubljane in iz Litije do postajališča D. M. v Polju zelo ugodne, do priveditve pa 10 minut sprehoda skozi prijeten gozd. Če bo slabo vreme, bo priveditev prihodnje nedelje. Čisti dobiček je namenjen izključno za pospeševanje rejbe malih živali.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 121 objavljajo, da je državno pravdnitvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 23 časopisa »Seljački dom« in št. 5245 lista »Večere. Oba izhajata v Zagrebu.
— Zupana Permeta jama je redno odprta vsako nedeljo in praznik. Na binškočni ponedeljek bo igrala pri jami godba in tudi za dobro kapljico in prigrizek je preskrbljeno. Posečajte domačo, a očarljivo krasoto.
— Jeza prav gotovo škoduje! Gospodje, uporabljajte namesto mila CIMEAN brivsko kremo in britev Vam bo gladko drsel!
— Odšel je dne 1. t. m. neznanokam dijak Anton Vajdič iz St. Vida nad Ljubljano. Starost 13 let, izredno dobro razvit, ovalnega zagorelega obraza, temnokostanjevih, malo nakodranih las. Obleden v zelenkasto siv suknični in črno sivo progaste hlače dokolenke, golgolv, obut v črne visoke čevlje na zadrage; s seboj nosi aktovko iz rjavega usnja. Prosimo vsakogar, komur je o pogrešanju kaj znanega, da prijavi staršem na gornji naslov ali pa najbližji

Zaključek kmetijske ankete

Ljubljana, 8. maja 1938.

Danes je bil zadnji dan ankete o našem kmetijstvu, ki se je začela dne 30. maja 1938 z nagovorom bana g. dr. Marka Natlačena. Tudi danes je bilo delo v odsekih in pododsekih živahno ter so pri njem sodelovali i referenti s svojimi referati i prisotni strokovnjaki s svojimi prispevki v razpravi.

V agrarnopolitičnem odseku ankete sta referirala o dveh važnih vprašanjih in sicer g. dr. Anton Šapla, agrarni inšpektor, o naši agrarni reformi in g. dr. Vlado Valenčič, prokurist Zadrugne gospodarske banke, o cenah agrarnih pridelkov in agrarni politiki.

V poljedelskem pododseku ankete je referiral g. Vladimir Kuret, ban. kmet. svetnik, o vinarstvu in g. Kofol Franjo, ban. referent za sadjarstvo, o sadjarstvu. Tudi ti dve važni panogi

sta bili osvetljeni v svojih problemih z vseh strani.

Zivinoreski odsek je razpravljal o dveh referatih g. inž. Ivana Oblaka, ban. kmet. svetnika: Male živali in prašičjereja.

V kulturno socialnem odseku ankete je bil na vrsti referat g. Jož. Okorna, ban. kmet. ekonom, o kmečkem gospodarstvu in referat g. dr. Iva Piroca, ravnatelja Higijenskega zavoda, o prehrani kmečkoga prebivalstva.

S tem je bilo delo ankete zaključeno. Anketa je v svojih stvarnih in temeljito pripravljenih referatih pokazala pravo stanje našega kmetijstva in podala tudi smernice za nadaljnje delo za povzdig našega kmeta in njegovega blagostanja. Kakor čujemo, bodo vsi referati izšli v posebni knjigi, kar je prav. Upamo, da bo anketa prinesla dobrih sadov za delo na pospeševanju našega kmetijstva.

Računski zaključek

Bilanca sama izkazuje zaradi odptsov nižje stanje pri montanski posesti, posesti zemljišč in gozdov, visokih zgradbah in rudniških napravah. Zaradi investicij v elektrarno je narasla postavka: strojne naprave od 29,8 na 40,5 milij. din. Nadalje je bilancirana cementarna z 12,86 (9,45) milijonov din. Vse investicije znašajo 151,5 milij. din, dočim so znašale 1936 144,3 milij. din.

Zaloga premoga so se skrčile na minimum, izkazane so z jedva 0,04 (1,3) milij., večje so zaloge cementa in apna 1,5 (1,1), še večje za zaloge obratnega materiala s 16,4 (14,74) milij. din. Zaradi točnejših plačil so se zmanjšali dolžniki od 170,3 na 167,9 milij. din. Gotovina znaša 2,5 (2,65) vrednostni papirji pa 2,3 (2,36) milij. din.

Med pasivi so se zmanjšale obveznosti iz prioritnih posojil, rezerve so izkazane v skupnem znesku 200 milij. din (1936 77,36 milij.) pri glavnici 700 milij. din. Upniki so bili zmanjšani od 35,6 na 33,76 milij. din.

Račun z gube in dobička izkazuje povečanje donosa od 56,34 na 67,4 milij. din, istočasno pa so narasli stroški s plačami vred od 6,26 na 6,6, nadalje izdatki za socialno skrbstvo od 10,2 na 10,8, odpisi nepremičnin od 15,26 na 16,46 in odpisi dubioz od 0,3 na 1,1 milij. V znatni meri so se povečali davki: od 9,76 na 11,9 milij. din.

Zaradi povečanja donosa kot stroškov je narasel čisti dobiček brez prenosa od 14,2 na 20,2 milij. din, s prenosom vred pa od 15,76 na 21,9 milij. din. Naslednja tabela nam kaže čisti dobiček družbe in dividende od leta 1929 dalje (dobiček brez prenosa v milijonih din, dividende v odstotkih):

Leto	dobiček	dividende
1929	43,7	17,5
1930	30,0	12,5
1931	18,2	7,5
1932	2,35	—
1933	2,0	—
1934	6,5	5,0
1935	12,4	6,0
1936	14,2	6,5
1937	20,2	8,0

Seveda je treba pri izplačilih dividend zadnja leta odbiti še 10% dividendnega davka.

Obvestilo

delničarjem Trboveljske premogokopne družbe

Trboveljska premogokopna družba je imela dne 3. junija 1938 pod predsedstvom g. Andrija Lučeta svoj redni občni zbor.

Odobreni so bili zaključni računi poslovnega leta 1937 in je sklenjeno izplačilo 8% dividende (proti 6% prejšnje leto), t. j. 16 din za delnico. Kupon št. 25 se bo vnovčil od 4. junija 1938 dalje po odbitku davka na dividende pri družbeni blagajni v Ljubljani in pri ekspoziturni družbi v Belgradu in Zagrebu.

Vsako hvali oblastveno dovoljen brezkonkurenčni **SANOPED ZA NEGO NOG**

Obisk Goričanov na velesejmu

Iz Gorice nam sporočajo, da pridejo skoraj vsi člani tamkajšnjega trgoveškega združenja iz mesta in z dežele dne 4. junija t. l. na slavnostno otvoritev tukajšnjega velesejma.

Udeleženci, po številu nad 200- bodo prišli v spremstvu predsednika združenja cav. Giana in ravnatelja g. dr. Godeasa skupaj z organizatorjem in ravnateljem potniškega urada g. cav. Appianijem.

Ljubljana se slavnostno pripravlja, da bo sprejela tuje gošče, ki se zadnje čase vedno bolj zanimajo za našo državo in vedno prihajajo k nam na prijateljske obiske. Gosti bodo gotovo odnesli z velesejma najboljše vtise in bodo pri nas pristržno sprejeti.

Društvo za zaščito industrijske lastnine in za pobijanje nelojalne konkurence je imelo občni zbor 2. junija v Belgradu pod predsedstvom g. dr. Janka Sumana. Na tej skupščini je bilo sklenjeno, da se dosedanji naziv društva za zaščito industrijske lastnine dopolni tudi: in za pobijanje nelojalne konkurence. Društvo je imelo lani komaj 50 članov, znižana pa je sedaj članarina, tako da bodo lahko pristopili številni novi člani. Društvo bo začelo izdajati svoj strokovni list, nadalje bo pristopilo v mednarodno ligo za zaščito industrijske lastnine, ki ima letos svoj kongres v Pragi in v ligo za pobijanje nelojalne konkurence, katere sedež je v Bruslju. Naše društvo bo že zastopano po svojih delegatih na letošnjih kongresih teh dveh mednarodnih organizacij. Za predsednika društva je bil ponovno izvoljen g. dr. Janko Suman, predsednik uprave za zaščito industrijske lastnine, za podpredsednike pa gg. Mihajlo Sonda, industrijalec v Belgradu, dr. Branko Krnic, odvetnik v Zagrebu in Ivan Jelačin, veletrgovec v Ljubljani. Nadalje se nahajajo v odboru še: dr. Ivan Pless, tajnik zbornice v Ljubljani, dr. Adolf Golla, glavni tajnik Zveze industrijcev in dr. Ferdinand Majaron, odvetnik v Ljubljani.

Razširjenje Treptce. Poročali smo že ponovno o tem, da bo Treptca prevzela 3 rudarske podjetja na področju južne Srbije. Sedaj prinašajo francoski in angleški listi podrobnosti o glavnici teh podjetij. Glavnica Treptce znaša 1.125.000 funtov, toda dejansko je vplačanih samo 1.118.364 funtov šterlingov. Družba Kopaonik Mines ima rudnike v bližini Treptce in daje svojo rudo v predelavo Treptci v naprave v Zvečanu. Glavnica Kopaonika znaša 400.000 funtov, od tega izdanih 369.843 funtov. Rudniki Zletovo se nahajajo 80 angl. milj jugovzhodno od Treptce, glavnica podjetja znaša 400.000 funtov, od tega je vplačanih 358.390 funtov. Glavnica Novo Brdo Mines 300.000 funtov je vsa plačana. Povišanje glavnice Treptce za 400.000 funtov bo služilo predvsem zgraditvi topilnice.

Jugoslovanska banka, Zagreb izkazuje stare in nove obveznosti skupaj, kakor je razvidno iz bilance za 1937. Vloge na knjižice so se zmanjšale skupno od 94,3 na 92,24, v tekočih računih pa povečale od 84,1 na 104,4 milij. Tudi upniki so se znižali od 223,1 na 204,1 milij. din. Med aktivni se je zvišala gotovina z naložbami od 50,65 na 51,87 milij. din, znatno pa se je zmanjšal menični portfelj: od 50,0 na 39,45 milij., dolžniki pa so celo neznatno narasli od 310,25 na 310,9 milij. din. Nadalje so narasla tudi lombardna posojila in predujmi na klirinške terjatve od 8,9 na 13,8 milijonov din. V ostalem bilanca ne izkazuje znatnejših izprememb. Bilančna vsota 488,1 (449,5), čisti dobiček brez prenosa 0,6 (0,56) milij. din. Občni zbor bo 11. junija v Zagrebu.

Zagrebsko društvo Merkur, ki vrši posle kraljevnega organa Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in višje zavarovanje, je imelo na koncu leta 1935 19.546 članov, na koncu 1936 21.406, na koncu 1937 24.102 članov in dne 30. aprila 1938 25.364 članov. Po stanju dne 30. aprila 1938 je bilo največ zavarovancev v Zagrebu 11.484, nadalje v Belgradu 4252, ostali pa so bili predvsem iz savske banovine. V Sloveniji je imel Merkur članov: Celje 250, Dolnja Lendava 23, Ljubljana 141, Maribor 450 in Sevnica 14. Članarina je lani znašala 8,5 milij. din (1936 7,54 milij. din). Preseček poslovanja za 1937 znaša 144.659 din. Od tega se porabi za sklad za gradbo sanatorija v Belgradu 91.922 din.

Češkoslovaški denarni trg. Izredne razmere, ki so se pojavile v zvezi s političnim položajem v ČRS v drugi polovici preteklega meseca, so imele za posledico znatno zvišanje obtoka bankovcev. Že v dobi od 17. do 24. maja se je obtok bankovcev češkoslov. Narodne banke povečal delno zaradi sezonskih potreb, deloma zaradi potreb bank za 778 na 7573 milij. kron. Najnovejši izkaz za 31. maja kaže nadaljnje povišanje obtoka bankovcev za 363 milij. kron na 7.936 milij. kron. Istočasno so se zmanjšale naložbe gospodarstva

ABBAZIA (ITALIJA)

EDEN HOTEL
ZENTRAL ob morju
Polni pension od Lit. 40—
Posebni prospekti na željo

ZDRAVILIŠČE
IN PENSION Lastna plaža pred hišo -
DR. HORVAT Najmodernejši komfort

PORTOROSE (ITALIJA)

HOTEL PORTOROSE
HOTEL RIVIERA Direktno ob morju - lastna plaža - tek. voda - pension Lit. 27—40.

na žirovni računih in povečala izposojila banke, ki so dosegla znatno višino s 3.548 milij. kron dne 31. maja. V izkazih banke je treba še posebej omeniti, da je bilo izločenih za 817 milij. kron bankovcev po 50 kron, za katere banki ni treba več izkazovati kritja z zlato podlago. Skupno kritje obtoka bankovcev in žiroračunov znaša 32,5%, dočim je znašalo prejšnji teden samo 32,2%. V prvih dneh tega meseca se je položaj nadalje izboljšal in banke z lahkoto krijejo vse zahteve, ki se stavljajo nanje, tako da je v prihodnjih izkazih pričakovati že znatnega olajšanja položaja emisijske banke.

Zvišanje denarnega obtoka tudi v Nemčiji. Izkaz Reichsbanke za 31. maj kaže zvišanje obtoka denarja za 660 na 8.282 milij. mark (lanf dne 31. maja je znašal ves obtok denarja 6.886 milij. mark, seveda brez Avstrije).

I Bežigradčane opozarjamo za birmo na fototelje Staut, Tyrševa 35a.

Borza

Dne 3. junija 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238—238,50.

Grški boni so beležili v Belgradu 28,75 bl. Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14,40 do 14,60, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo junija 14,3950—14,5950, za konec junija 14,34 do 14,59, za sredo julija 14,40—14,60.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 5 milij. 083.488 din, v Belgradu 5.065.000 din. V efektih izkazuje Belgrad prometa 379.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2415,91—2430,51
Berlin 100 mark	1756,02—1769,90
Bruselj 100 belg.	739,95—745,01
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	216,16—218,21
Newyork 100 dolarjev	4345,38—4381,69
Pariz 100 frankov	121,12—122,56
Praga 10 kron	159,93—153,04
Trst 100 lir	229,34—232,43

Curih, Belgrad 10.—, Pariz 12,185, London 21,7175, Newyork 439,25, Bruselj 74,25, Milan 23,09, Amsterdam 242,25, Berlin 176,30, Dunaj 41, Stockholm 111,975, Oslo 109,15, Kopenhagen 96,95, Praga 15,25, Varšava 82,50, Budimpešta 86, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,595, Buenos Aires 114,375.

Vrednostni papirji

Ljubljana, Drž. papirji: 7% investic. posojilo 99—100, agrarji 62 den., vojna škoda prompt. 483—485, begl. obvezn. 92,50—93,50, dalm. agr. 92,50—93,50, 8% Bler. pos. 98,50 den., 7% Bler. pos. 94,50 denar, 7% pos. Drž. hip. banke 100 den. — Delnice Narodna banka 7,300 den., Trboveljska 205—225.

Zagreba: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99—100, agrarji 62,25 denar, vojna škoda promptna 484—485, begl. obvezn. 92,50 do 93,75, dalm. agrarji 92,25—92,50 (93), 4% sev. agrarji 62 denar, 8% Blerovo posojilo 98,50 denar, 7% Blerovo posojilo 94,50 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 98—99,75. Delnice: Narodna banka 7,300 denar, Priv. agrarna banka 228 denar, Trboveljska 205—225, Gutmann 60 blago, Isis 26 denar, Tov. sladkorja Bečkerek 600 blago, Dubrovačka 360 denar, Jadranska plova 360 denar, Oceania 900 blago.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. posojilo 100—100,50, agrarji 63—63,25 (63,25), vojna škoda promptna 483,50—484,25 (484), begl. obv. 93 do 93,25, dalm. agrarji 92,50—92,75, 4% sev. agrarji 63 denar, 8% Bler. pos. 99—100 (99,25), 7% Bler. pos. 94,75—95,50 (95), 7% pos. Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. pos. 98,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7,325 blago. Priv. agr. banka 231. denar (233, 231).

Žitni trg

Novi Sad, Koruza: bč. in srem, 115—116, ban. 111—112. Otrubi: bč. in srem. in ban. juta vreče 112,50—120. — Tendence neizpremenjena, Promet srednji. — Borza bo 6. t. m. zaprta.

Na „Lovčenu“ okrog Balkanskega polotoka XIV.

Slovo od Grške.

26. maja 1938.

Pravkar smo počastili s sireno spomin erškkih vojakov na otoku Vido ob Krfu, mimo katerega plovemo na svojem povratku. Venice, ki smo ga pred tedni položili na križ, se vidi z morja in spremlja še dolgo naš odhod iz grških voda... Oj z Bogom, Helada!

Prav na tem morju sem pred nekaj tedni z največjim pričakovanjem pozdravil Grčijo, želeč, da se mi odkrije v vsej svoji pomembnosti, — in zdaj jo zapuščam za vso antiko bogatejši. Za peštrim videzom sedanjega življenja, za umazanostjo pristanišč v Pireju in pogajanjem s šoferji, ki komaj čakajo, da nas ukanijo; za pariškimi življenjem atenskih modernih ulic ob univerzi, biblioteki, dvoru, za veliko avtomobilsko cesto od Akropole do Falerona, za modernimi predmestji samih vil; za krasnimi parki in stavbami, skratka: za resničnim velemestom novejšega dela Aten, najbolj evropskega mesta na Balkanu in za orientom pirejskega predmestja, sem videl za hip v tistega duha, ki se kaže v najčistejših oblikah v veliki kulturi monumentalne Akropole; in krasni simetriji Tezejevega hrama, v ogromnih stebrih Zevsovega templja, v grobovih in nagrobnikih Nekropole, starega pokopališča, v pročelju in razvalinah »opere« atiškega Heroda, v prostranosti Dionizijevega gledališča, v novem odkrivanju Aeropaga in Agore, ob kamenu, s katerega je govoril Demostenes svoj govor; ob Sokratovi ječi, kjer je Platon odkrival svojo filozofsko misel o nesmrtnosti duše... In ob zaključ-

nem pregledu v Narodnem muzeju se mojemu očesu naglo odkrije skrivnost vsega grškega duha v enem samem čudovitem smehu prelepe glave »Hygiee«: iz marmorja zadnja živ človek z globoko dušo in čuvstvom. Tu se človeku razodeva na najbolj nazorni način veliki napori duhovnih prizadevanj stoletij do stopnje, ko je evropski človek odkril človeka in njegovo individualnost: v prvih dvoranah najstarejših skulptur se vidi še duh orientala, posnemanja egiptanske in asirske umetnosti s stiliziranimi glavami brez osebnega življenja; le tip in ne individualnost. Vedno bolj prevladuje plastika oblik najprej telesa, človeškega in živalskega, počasi dobiva obraz oseben izraz, dokler se v čudoviti milini ne zameje vsa človeška duša iz teh oči in ustnic, ki žive in podhrtevajo... Ti obstaneš pred tem odkritjem, ko je večje kot odkritje Amerike: umetnost je našla prirodo in človeško dušo in ustvarila novo skladno harmonijo. In odslej grška umetnost ni zapustila trdnih tal zemlje in psihologije, tega realizma v čudovitem sijaju Lepote, in ustvarila dela, kot jih vidim v nadaljnjih dvoranah muzeja in ki predstavljajo še za današnjo dobo dovršenost. Kipi bogov in oseb, Apolonov in Vener, mladeničev in deklic, slavna dela Fidije in Praksitela in drugih; skupine konj na reliefih in oseb na sarkofagih; prečudovitih nagrobnih vaz: vse izraz apoteoze človeka in duha obenem, klasične harmonije, ki je kljub poudarku telesnega kulta nikjer ne moti naturalizem in ob duhovnem poudarku notranjega življenja nikjer ne izgublja ostrih oblik. Miraben nasmeh življenja je razlit čez vsa ta telesa, v kamen je vklesan dih Lepote, ki živi večno... In ob tej likovni umetnosti sem razumel

najbdo filozofije, logike in psihologije; Platonov idealizem, ki je vtelesen v vsakem predmetu, in njegovo formuliranje nesmrtnosti duše, razumel pa tudi Aristotelov realizem, potopljen v duha logike. Priroda in duh: klasična harmonija! In taka je bila zamisel prve moderne države, grške človekoljubne zakonodaje, ki je središče prenesele od boga v človeka, pa vendar človeka iz duha! V gledaliških sem občutil odkritje prave tragike, ki očisti, človeške strasti, ki se osvobaja v bogu in je tudi zamisel tega starega grškega duha, prve prave evropske kulture, ki je še danes osnova in temelj naši človečnosti.

Vse to sem znova zaslučil v Atenah ob spomenikih najstarejše evropske kulture in ne malo ob kipih v muzeju, ki so mi ponazorili razvoj grške umetnosti od iztočne tipike k individualističnemu realizmu, v tisti sklad harmonije in humanizma, ki je skupna oznaka za antiko; toda prav tu sem tudi videl že razvoj v antični naturalizem ob statuah z vedno podrobnejšim oblikovanjem zunanosti, ki se je razodevalo predvsem v draperiji oblik. Tudi ta klasični duh se je že tedaj začel umikati prirodi in razbijati harmonijo, tisto, ki je dolgo veljala za edini kánon umetnosti. Toda, čeprav vem, da je vsako iskanje umetnosti preko antike in preko konvencije plodno in potrebno dejanje, vendarle vidim, da se na koncu koncev vendarle zopet povrača k praktični skladnosti duha in snovi, k idealu grške antike, ko je stala na višku svoje moči, v čas Akropole. Prav danes stojimo v likovni umetnosti zopet v njenem znamenju: mislim na Meštrovičeve vedvice in vidim njen vzor v atenskem muzeju; Piratovega konja sem občudoval prav tam in Goršetovega fantička z gosjo sem celo kupil v reprodukciji... Vesel sem, da

sem prišel tako v direktni stik z grško antiko, ki mi je postala na ta način bližja, konkretnjša in celo del mojega doživljanja, ki ga ne bom pozabil.

Morda so bile stare Atene v sedanjem milijonskem mestu komu res le kup razvalin, toda meni so bile veličasten glasnik veličastne preteklosti, ki s svojimi duhovnimi vrednotami, s svojimi olimpiadami, stadioni, propilejami in harizidami segajo v najbližjo sedanost ter so kos našega časa. Zato nisem toliko občudoval sedanjih Aten, razglabljal o vzrokih pirejske puščave in iztočnega obmorskega proletarijata, dasi sem bil zelo hvaležen g. svetniku dr. Arneriju in gospe, hčerki profesorja Murka, ki sta slovensko družbo z g. polkovnikom Prezljem vovabila k sebi v predmestje vil »Psihike«, in ji tako dala priliko videti tudi čudovito lepe dele modernega velemesta Tu smo tudi čuli hvalo slovenske služkinje Habjaš ob Dražgoš, ki se je v pol leta naučila grško in dela čast vsem služkinjam.

In ko smo nato vozili znova skozi Korintski kanal in skozi Patraški zaliv pod Parnasom, ki ga je — kot se pesniški gori spodobi — obkrožil rahel oblak kot pesniška meglica, smo mimo Itake, v mislih na Homerja in veličastno pesem tisočletij, pristali na Krfu, od koder zdaj plovemo v zeleno Albansko morje proti Otrantskemu prelivu.

»Lovčene« reže ostro mirno gladino, pred nami se kažejo že obrisi stare trdnjave in samostana Sante Quarande v Albaniji, jaz pa sem obrnjen proti Grčiji, od katere jemljem slovo, ne misleč na neprijetnost v njej, na prevare šoferjev, ne opavajoč svoje jeze, ne zmenim acidov, temveč občudujoč to sveto deželo umetnosti, mi je, da bi najraje začel nov ep z besedami: »filien acidov«, pojem ljubezen! td

Izreden pomen našega tabora

V času, ko so po vsem svetu na delu temne sile, ki si prizadevajo, da bi med narode zasejale pogubne kali sovraštva in nesloge, prireja slovenska katoliška mladina svoj mednarodni tabor. Na ta tabor bodo poslali katoliški narodi svoje številne udeležence, poslali bodo svoje najponosnejše sinove in hčere. Prišli bodo na naš tabor, da izpričajo pred vsem svetom svojo neomajno privrženost in zvestobo krščanskim načelom. Izpovedali bodo v strumni povezanosti svojo vdanost Tistemu, ki je učil ljubezen in obsojal sovraštvo, Tistemu, čigar nauk je pokazal svetu pravo luč. Težki časi so zavladali dandanašnji, brat že skoraj ne zaupa več bratu, zaveznik ne zavezniku, narodi se pripravljajo na spopad, ki bo po pripravih sodeč najhujši, kar jih je bil doslej kdaj svet videl. Krivi preroki so dvignili visoko svoje variljve, izdajalske prapore, mogočno so svetu razglasili svoje napačne nauke; lahkoverni in zbegani ljudje dero za njihovim glasom in trgajo se sebe vse, kar je bilo poštenega, od dobrih ljudi jim izročena. Krivi preroki so postavili novega malika: silo obžujejo, pred močjo legajo v prah, nasilje časte. Neki so razglasili, da je država najvišja dobrina, tej zdaj malikujejo.

Srd in sovraštvo raseta na ta način med narodi iz dneva v dan. Nasilje postaja bohotno, vedno predrznejše postaja in nesramnejše. Nauk o tem, da sila in le sila kroji pravico in pravilnost, se vedno bolj širi. In vse se trudi, da bi silo čimbolj okreplili za tisti dan, ko se bo pomerila v odločilni borbi z drugimi silami. Neke države noč in dan ulivajo topove, grade tanke in letala, ki bodo v stanju že po nekaj urah uničiti vse, kar je bilo ustvarjenega v dolgih stoletjih po obilnih naporih in po težkem trudu.

V tem izgubljenem času pa se bodo v Ljubljani zbrali desetstisoči ljudi, ki so dobrega duha in blage volje. V bratovski slogi bodo izpričali, da obsojajo zmote današnjih dni in malikovanje surove sile ter opravičevanje nasilja. Mladi rod številnih narodov bo manifestiral svojo zvestobo Kristusovemu nauku, v slogi bo potrdil vzajemno prepričanje, da bo le ljubezen med posamezniki in med narodi obvarovala zemljo pred strašnim mlamolom. Ta mladi rod bo izpričal jasno in nedvoumno, da gleda v krščanski zapovedi ljubezni edino rešitev za današnji svet.

Celje

Na binkoštni ponedeljek bo na Oljki ob 10 dopoldne služba božja. Vabljeni!

Podpornemu društvu za revne učence drž. realne gimnazije v Celju je daroval g. Levčnik Vinko, gimnaz. prof. v pok. podporo, za katero se društvo najlepše zahvaljuje!

U. R. O. L. R. Pododbor Celje ponovno opozarja vse rezervne častnike na obvezno predavanje, ki bo dne 7. junija ob 18.15 v dvorani častniškega doma v vojašnici kralja Petra I. Udeležba je obvezna, izostanek pa je opravičiti.

Mesto zdravniškega uradnega pripravnika v drž. bolnišnici za duševne bolezni v Novem Celju je razpisano. Taksirane prošnje, opremljene z vsemi prilogami po § 3. in 4. zak. o uradnikih, je vložiti do 15. t. m. neposredno pri sanitetskem oddelku ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Kino »Metropole«.: V čara valčaka.

V celjski bolnišnici je zaspala v Gospodu 26 letna posestniška hčerka Rozzi Reberšek iz Verač pri Podčetrtnu, in 54 letni gostilničarski sluga pri Zelenem travniku v Celju Veber Michael. Naj v miru počivata!

Napad. V četrtek zvečer so napadli 34 letnega kolarja Gaberja Antona iz Ljubije pri Mozirju. Neznane ga je zadel trikrat z nožem ter mu zadel rane na prsih in trebuhu ter na desni nogi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Kino »Union«. Zgodovinska snov iz Rusije. »Kneginja Tarakanova«.

Uboj v Teharju pri Celju. Včeraj smo na kratko poročali o strašni nesreči graničarja Dimitrijeviča v Teharju pri Celju. Ze včeraj smo omenili domnevo, danes pa je orožništvo že arhetralo štiri mladoletne fantje, ki jih je oddalo okrožnemu sodišču v Celju. Podrobna preskava sicer še ni dognala, ali gre tu za nesrečo ali za uboj ter bo to šele ugotovila komisija in obdukcija telesa. Na glavi ima Dimitrijevič močno rano s topim orodjem ter polno podplutbo po vsem telesu. Nesrečnega graničarja so pripeljali na teharsko pokopališče v mrtvašnico. Teharčani, ki so mirni ljudje, se zgražajo nad podivjanci, katere obtožujejo divjaškega uboja. Med prevozom Dimitrijevičevega trupla v mrtvašnico pa se je dogodila še nesreča. Mrtvega Dimitrijeviča so odpeljali na teharsko pokopališče z vozom, v katerega je bil vprežen vol. Vol se je splašil, voz pa je podrl na tla 30 letnega mizarskega pomočnika Martina Zupančiča, da je padel in si zlomil desno nogo pod kolenom.

Slovenj Gradec

Slovenj Gradec: Ustanovni občni zbor poverjenstva Kluba železničarjev JRZ za Slovenj Gradec bo v nedeljo, dne 5. junija t. l. ob 10 dopoldne, to je po vlaku 9112 v prostorih ukrajne hranilnice. Prijatelji in člani Kluba vlijudno vabljeni. Poročajo delegati upravnega odbora iz Ljubljane.

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 4. junija: 10 Prenos otvoritve ljublj. velesejma - 12 Razni vzorci s godbo pravo preskribo za zabavo - 13.45 Poročila - 15 Napovedi - 18.30 Razni vzorci s godbo pravo preskribo za zabavo - 19 Napovedi - 19.30 Prenos promenade koncerta »Sloge« - 19.40 O mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani - 19.50 Napovedi, poročila - 19.50 Nac. ura - 19.50 Pregled sporeda - 20 O zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) - 20.30 VI. večer muzi-komedijantov (pisan glasbeni večer) - 22 Napovedi, poročila - 23.15 Za vesel konec tedna (igra Radijski orkester).

Dragi programi

Sobota, 4. junija: Belgrad: 20 Pester večer, 22.30 Ples. gl. - Zagreb: 19 Opura - Praga: 19.30 Vojaška godba, 20.15 Zab. gl., 22.30 Salonski ork. - Varšava: 20 Odljaja za Poljake v tujini, 21.10 Ples. gl. - Sofija: 20 Vok. konc., 20.45 Pestra gl., 22 Zab. progr. - Budimpešta: 19 Jazz, 20 Igrra, 21.30 Ork. konc., 23.10 Cig. ork. - Trst-Milan: 21 Respighijeva opera »Lucrozia« in Respighijev misterij »Maria Egiziac«.

Restavracija in kavarna Keršič

v Šiški - prenovljeni! • Danes, 4. t. m.

na novo otvorjeni

Točimo prvovrstna in izbrana vina najboljših vinogradnikov. Izborna kuhinja, odlična kava, nizke cene!

Za obilen obisk se najtopleje priporoča

J. OSET

Objave

Gostilna za Pegleznom toči pristna stažerska, doljenjska in dalmatinska vina, dobra domača hrana, gorka in mrzla jedila. Se priporoča tudi rojakom Idričanom, Mici Perličeva

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor
Aleksandrova cesta št. 60
kupi takoj in plača najboljše

HRANILNE KNJIZICE bank in hranilnice

VREDNOSTNE PAPIRJE 5% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV PRODAJA SRECK državne razr. loterije.

Razno

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-6

Pralnica - Svetlolikalnica

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

COTY

Za Vas, ki ljubite sport in zdravo življenje na svežem zraku, je puder COTY neobhodno potreben. Zelo fin, čist, baržunast, se ta puder dovršeno prijemlje na kožo ter jo ščiti pred sušenjem. Izberite še danes pri svojem parfumerju puder COTY, to dobro znano, vedno znamenito in neizpremenljivo znamko, ki je že sama po sebi jamstvo za proizvod.

Mala škatlija 12 din
Srednja > 20 din
Velika > 36 din
(Plus mestna trošarina)

Coty

Za časa velesajma

različno blago in ostanki

po izredno nizkih cenah

pri trdki

J. C. MAYER

LJUBLJANA

Stritarjeva ulica

Išče se kompresor

od 10 do 20 tisoč kalorij z generatoriem, vse v dobrem stanju.
Predović A. D., Beograd, Braće Jugovića 17

Vsem onim obrtnikom, ki delajo

z lakom in barvami, želimo tem potom povedati nekoliko iskrenih besedi: Uporabljajte za Vaše posle izključno naše prvovrstne lake in barve, ker boljših ne dobite

Znani so naši specialni laki:

LUXAL - POLAR - RUGOLIN in JAPAN emajlni lak

MOSTER tovarna lakov in barv d. d. Zagreb, Radnička 41

Nabava bakrene pločevine in bakrenih cevi

Dne 4. junija 1938 ob 11 dopoldne bo v Štabu zrakoplovne vojske (soba št. 14) prva javna oферtalna licitacija za nabavo bakrene pločevine in bakrenih cevi, različnih dimenzij.

Pogoje si lahko ogledate vsak delavnik od 8 do 13 pri dežurnem častniku tega štaba ali kupite za 50 din.

Kavcijo 5% je treba položiti pri blagajni agencije Državne hipotekarne banke v Zemunu do 10 ure na dan licitacije.

Iz materialnega oddelka štaba zrakoplovne vojske VMT, št. 7748 od 27. maja 1938.

Sonce je iz dneva

v dan silnejše!

Zato se zahteva vsak dan več od Vaše kože. Mislite pravočasno na nujno potrebno nego kože z NIVEO! - Samo NIVEA vsebuje Eucerit. - NIVEA krepeča kožo in dela tudi Vašo kožo odpornejšo proti vedno močnejšim žarkom in ji da svež videz.

OBČUTEK SVEŽOSTI OB PREBUJENJU

Ali je ugoden občutek, kadar se prebudimo zjutraj s čudovito odpočitimi in medlimi udi!...

Eau de Cologne BOURJOIS Soir de Paris

Za birmo! Ročno delane sandale od Din 16- naprej, bele nogavice, lastni izdelki...

Hrastove deske

mežamane, sveže, debele 60, 70, 80 in 160 mm, 4 m dolge, nadalje 110 mm 10,50, 6,20 in 3,20 m dolge...

Mousollette svilo, rožasto

ki se ne mečka, din 19-, pralne delene od din 8-, crepe din 10-, za dečve, najnovejši vzorci od din 8- naprej...

Kipe in slike Srca Jezusovega

za mesec junij v vseh velikostih, od priproste do najfinejše izpeljave, kupite najceneje v trgovini

H. Ničman - Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno...

Službo dobe

Modistinja se sprejme za stalno pri tvrdki Sedej - Strnad v Ljubljani (b)

Postrežnica

za ves dan se sprejme takoj za Vodmat, Naslov v upravi Slovenca pod št. 8905 (b)

Stalno službo dobijo zunanji uradniki pri svetovni zavarovalnici. Ponudbe v upravo Slovenca pod Napredovanje 8800

Obrt

Botrice in botri! Fotografije vam izvrši najlepše foto D. Rovšek, Kolodvorska 35. - Cene solidne (t)

Posestva

Parcela ob remizi v Zg. Siskl - ugodno napredaj, Krasna lega, Polzve se: Vodnikova c. 57 I. nadstropje v Siskl (p)

Parcelo

na sončni legi, z vodo in elektriko, v izmeri 8000 m² skupaj ali parcelirano od 500 m² dalje, prodam. Pojasnila: Vižmarje 100. (p)

Posestvo

okrog 8 orolov zemljišča, na ravnini, v vasi pri cerkvi, blizu kolodvora pri Mariboru - takoj napredaj. Potreben kapital 80.000 din. Naslov v upr. Slovenca v Mariboru pod št. 903 (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno obračunski posredovalec - Cesta 29, oktobra št. 5, telefon 27-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Dvonedstropna hiša

trgovska, velika, v središčni mesta Celja, ugodno napredaj, Ponudbe upravi Slovenca v Celju pod št. 700 (p)

Kam pa kam?

Na Kurešček

vozi avtobus na binkoštno međelo in binkoštni ponedeljek ob zadostni prijavi ob 8 izpred Mestnega doma. Prijave telefon 36-98

Vnajem

Pisarniški prostori obstoječi iz ene sobe v III. nadstr. in dveh sob s predosbo in pritliklinami v I. nadstr. - se oddajo v najem v palači Ljubljanske kred. banke. Vsi prostori so centralno kurjeni, na razpolago je tudi dvigalo. Vselitev je mogoča takoj ali 15. junija. - Informacije daje uprava hiš Ljubljanske kreditne banke. (n)

Stanovanja

Enosobno stanovanje kletno, suho - oddam. - Polzve se: Janseva 11.

Enosobno stanovanje

sončno, oddam takoj dvema starejšima osebama. Naslov v upravi Slovenca pod št. 8796 (č)

Dvosobno stanovanje

z balkonom, oddam na dežel. blizu kolodvora, za 150 din. Naslov v upr. Slovenca pod 8866 (č)

Dvojno stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami, se takoj odda. Ravno tam se odda skladišče. Pojasnila: Vižmarje 100. (č)

Auto-motor

DKW

motorna kolesa in razna dvokolesa poceni pri Ozvatliču, Maribor, zraven kina Unione

Motorji Horex Ardie

Dospelo so vagonске pošiljke najnovejših modelov gornjih motorjev od 100 do 500 ccm, katere si lahko ogledate in nabavite na sedanjem velesejmu v paviljonu »G« all pa v trgovini J. Praprotnik v Domžalah

Prodamo

Za vsakogar najboljši nakup obleke, perila itd. pri Presker, Sv. Petra cesta 14, Ljubljana. (1)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarake zveze)

Za potovanje

se priporoča vse vrste kovčegov, aktovk, nahrbtnikov itd. v veliki izbiri

Ivan Kravos Maribor, Aleksandrova 13

Svilene sralce moške

Din 36- - damske bluze Din 16- -

močne svilene nogavice . . . Din 10- -

moške nogavice močne, moderni vzorci Din 6- -

damske letne nogavice . . . Din 3- -

in razno drugo modno blago prodaja po priznanih nizkih cenah

„ZORA“

Ljubljana, Mikošičeva c. 30 Trgovci imajo znaten popust. Obiščite nas in pričujate se o naših nizkih cenah, da boste lahko povečali svoj zaslužek.

Dve zlati damski uri

proda A B C, Ljubljana, Medvedova 8, tel. 24-44 (poleg gor. kolodvora)

Mlekarno

dobro vpeljano, prodam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 8931 (1)

Avbe

nove in starinske, za narodno nošo - kupite najboljše pri Makedoncu, (Fr. Malgal), Kolodvorska ulica. (1)

Krasno starinsko opravilo

in perzijske preproge, zelo ugodno prodam. Ogled v razstavnih dvoranah tvrdke Mathian od 8 do 12 in od 3 do 7, Tyrseva c. 12 (dvorišče). Napredaj tudi razne starinske vaze, slike, ure, svetilke, kineski krožniki itd. Ogled pri tvrdki Eberle, Juvelir, Mestni trg 17, Ljubljana. (1)

15. julija bo nagradno žrebanje „SLOVENCA“

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, parf. oddelek, Zagreb.

XVIII. Ljubljanski velesejem 4. - 13. junija 1938

Darila za obiskovalce velesejma iz tuzemstva

(Izveti samo posestniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

v vrednosti preko Din 75.000-

Odtgaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v komisijono zapečateni žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. Dan vstopa poljuben med 4. in 13. VI. Komisijono žrebanje bo 14. VI. 1938

Darila: orehova spalnica od tov. A. Zalokar, St. Vid, spalnica iz vezanega lesa od Malensek, Dravljje; motorno kolo Phaenomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Puh vse od tvrd. Ign. Vok. Ljubljana; radio aparat 5 cevni Sierra od Klemenčič B., Ljubljana; kuhinjska oprema od Fr. Tomšič, Kašelj; kuhinjska oprema od Erman in Arhar, St. Vid; žitočistilnik od Fr. Stupica, Ljubljana; kolo Axo od H. Suttner, Ljubljana; kolo Watson od S. Rebolj, Ljubljana, kolo Tajfun od O. Remeč, Ljubljana; peč od Rupena-Lutz, Ljubljana; 2 brezplačni vožnji s parnikom Sušak-Kotor in nazaj I. raz. od Dubrovačke plovitve in Jadranske plovitve; 2 perz. tepiha od Mekka, Subotica; harmonika od Meinel & Herold, Maribor; 7 dnevne počitnice na Babu Palace Hotel Praha; 8 dnevne počitnice v Bakru Pens. Tadejevič; 10 dnevno zdravljenje v Dobrni; 5 dnevne počitnice v Rogoški Slatini; bakren kotel za pralnico od Kottlarke d. z. o. z., Ljubljana; otroški voziček od Tribuna-Batjel, Ljubljana; otroški voziček od S. Rebolj, Ljubljana; volneno blago za moško obleko od manufakture Novak, Ljubljana; lestence od Drago Višnar, Jesenice; 3 fotoaparati od Joško Šmuc, Ljubljana, Selenburgova ul.; aparat za vkuhanje sadja od Kmetijske družbe v Ljubljani; 1 šunka, 1 salama od I. Javornik, Ljubljana; električna stenka ura Omikron in Ferrer olje za odvijanje matic od ing. Fr. Lavrič, Ljubljana; zaboj Kneippeve kave od Kolinske tovarne; 2 zaboja Rogoške slatine.

Oglejte si darila na velesejmu, pav. R. Polovična voznina na železnici

Podružnica „SLOVENCA“ je na Mikošičevi cesti št. 5

Anton Pezdič poštni tajnik v pokoju

dne 2. junija, po težki bolezni, previden s tolažili svete vere. Na zadnji poti ga sprejmo v soboto, dne 4. junija 1938 ob pol treh popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče, k Sv. Križu.

Ljubljana, Kranj, dne 2. junija 1938.

Zalujoča rodbina Bratina ter ostalo sorodstvo.

Hugo Wast

63

Zlato večnega Juida

Tak je mogel biti samo kak blaznež ali alkimist. To se pravi izdelovalec ponarejenega zlata. Prvi ni mogel biti, kajti nora, ki bi bili sposobni uničiti sami sebe s takim poslom, ne hodijo prosti okrog. Torej je bilo res drugo.

Upravni svet Državne banke se je razgovarjal dve uri. Avtomobili so medtem stali na soncu, stražilo jih je trideset vojakov, oboroženih z mašeriacami. Okrog njih se je nabrala množica radovednežev.

In začelo se je širiti pojasnilo, ki je prišlo v tiste in še tisti večer dospelo v London: »To more biti samo alkimist, ki ga zlato velja manj kakor baker. Če danes kupijo 10.000 kilogramov, ga bo jutri pripeljal 50.000 kilogramov, sploh kolikor ga bo mogel pripeljati.«

Po dveh urah se je raznesla vest, da je upravni odbor sklenil, da se bo ravnal po zakonu in da je odobril kupčijo. Uslužbenici so začeli razlagati z avtomobilov zaboje z zlatimi palicami.

To je bil udarec kakor v gledališču. Zdaj, ko je nekdo prodajal zlato po 1,55 pesosa gram, je bilo nesmiselno, da bi plačevali zanj več. In vse menjalnice so na mah znižale nakupno ceno.

To je bil odgovor ceste San Martin v Buenos Airesu. Preden bo 24 ur, bo moral odgovoriti Swan Lane v Londonu.

In odgovoril je takole: Cena zlata je padla za deset penijev pri unci. Zmeda se je pričevala, čeprav eramežljivo.

Alkimistova bajka se je začela spreminjati v zgodbo, ki jo je svet verjel. Množice malih lastnikov zlata so iz strahu pred tem, da bi zlato izgubilo cene, hitele zame-

njavati ga za dobre bankovce, da bi z njimi kupovali blago, čigar cene so začele rasti.

Pot idej, pa naj gre pri njih za navdušenje ali za bojazen, je v začetku počasna. Običajstvo ne zaupa novicam, zlasti tistim ne, ki nasprotujejo zamisli, ukoreninjeni v dušah. Toda nenadno se utripanje posepi in novo čustvo se spremeni v silovit hudournik, ki se mu ni mogoče ustavljati.

Ves ta vznemirjeni teden so poročila iz Buenos Airesa polnila prve strani vsa časopisja na svetu. Zaradi tega so se morale umakniti v ozadje politična in mednarodna vprašanja. In ni ga bilo upravnega sveta kake banke ali delniške družbe, ki se ne bi ta teden sestala, da se je bavil s posledicami te presenetljive iznajdbe.

Za zdaj je vsa povsod prevladovala malovernost. Kljub temu, da se je večina uglednih kemikov in naravoslovcev izreklo za Julia Rama, finančniki, zlasti judovski, ki so se pokorili naredbi Kahala, niso in niso marali verjeti ter so delili povelja na vse strani, da je treba pokupiti vse krščansko zlato, kar ga je na ponudbi.

Po računih Kahala bi morale biti v dobrem tednu vse zaloge zlata izčrpane, ker so ga kritični imeli zelo malo.

Računi so bili zmotni. Pretekli je teden in nalivi zlata v denarju in palicah so drveli v judovske hiše, ki so izginjale v zlati poplavi. Judje vsega sveta so se kljub zapovedi Kahala na tihem skušali otrestiti zlata, ki so ga imeli. Dvomili so.

Ze ni bilo nič več potrebno, da bi Julius Ram z umetnim zlatom množil ponudbe na trgu. Zlato je prihajalo iz stoletnih skrivališč, polzele je iz vseh luknje in izdelki iz dragocenih kovin so izginjali iz javnosti. Ljudje so se podvživali s prelivanjem dragotin v palice. Prelivali so potrpane verižice, pozabljene kolajne, nezaten drobiž, ki je skupno dal veličastno količino, kakršne niso finančniki niti slutili, da bi mogla biti na svetu. London se že ni več razgovarjal samo z Buenos

Airesom, marveč z vsemi trgi na svetu, zakaj od vsepovsod je dobival čudne ponudbe.

Rheingoldi so ostali trdni, ker so upali, da se bo Blumen sporazumel s svojim tekmečem Kohenom in tako zavrl usodne Ramove stroje.

V Buenos Airesu so menjalci nehali kupovati in so prodali vse zlato Banki Blumen po londonskih cenah. Verovali so v Julia Rama, ker so neprestano videli, kako prihajajo pred Državno banko skrivnostno zaprašeni tovorni avtomobili.

Nenadno pa je tudi Banka Blumen nehala kupovati zaradi bliskovite brzotavre. Rheingold je uganil, da mu je oddal Zaharija po svojih slamatih možičih milijone svojih zlatih šterlingov in da mu bo začel pošiljati žrelo po vojnih cenah vse ponarejeno zlato, ki so ga bruhale peči Julia Rama.

Ker je Blumen nehaj kupovati zlato, ni bilo nobenega drugega kupeca več kakor Državna banka, ki je zlato sprejemala po 40 odstotkov nižji ceni kakor pa je bila londonska.

Vse do tega trenutka argentinsko zlato ne ponarejeno ne zakonito ni na londonskem trgu stvarno nič pomenilo, ker je bil izvoz zlata prepovedan. Vpliv Ramove iznajdbe je bil dozdaj samo docela duševen.

Toda ko je Rheingold izvedel, da ima njegov sumljivi zastopnik v Buenos Airesu v svojih prostorih 20 milijonov šterlingov, to je 160 ton mrtvega zlata, za katerega bi Državna banka plačala tretjino tistega, kar bi plačal London, je skušal doseči, da bi dovolili to zlato izvoziti.

Ni bilo treba dosti naporov.

Ker je Rheingoldovo zlato spalo jalovo v blagajnah Blumenove banke in ne bi služilo več za nič drugega, kakor za spletke, ki bi bile državi pogubne, so je vladi zdelo prav in umestno, da Argentina kot prva država na svetu vzpostavi svobodno trgovino. S tem je dokazala, da je njeno gospodarsko stanje trdno.

Ob zori se je začela procesija pidesetih avtomobilov, ki so vozili Rheingoldove zlate palice

na parnik, ki naj bi jih odpeljal. Spet so poročevalske agencije, ki so bile pod oblastjo Kahala, skušale to vest prikriti. Poročale so celo, da ladja ne vozi za Rheingolde, marveč za nekoga drugega.

Ta trud je bil zastonj. Več kakor stotisoč ljudi je pritisnilo na obalo, da bi videli, kako bo odhajala ladja, ki se je zdela, da je s tem, ko je odnesla zlato, prinesla vsej državi olajšanje.

Še tisti dan so vedeli tudi v Londonu, kaj se je zgodilo, in ni bilo več mogoče plazu ustaviti.

Cena unci zlata je na mah padla za trideset šilingov. Kaj takega svet še ni videl.

In kar se je zgodilo v Buenos Airesu, se je potem zgodilo po vsem svetu.

Milijoni ljudi, ki so hranili peščico zlata, so drveli, da bi ga zamenjali v bankovce, ki so bil sicer papirnat denar, toda kljub temu edini, ki ga je trgovina poznala in sprejemala.

Ljudje niso zdaj več hoteli vedeti, koliko unci zlata stoji za bankovcem za tisoč šterlingov, marveč koliko teh svetlih in trdnih bankovcev angleške banke dobe za tisoč šterlingov zlata.

Zlato je nehvalo biti denar, to se pravi, posredovalna vrednota in začeljo postajati blago, čigar vrednost meriš z drugim denarjem.

To je bil čuden duševni pojav. Svet je bil zastrujen po pogubnih naukih in je živel v veri, da bo konec vsega papirnatega denarja in konec vseh držav tisti dan, ko jim bo zmanjkalo zlato podlage.

Zdaj pa se je kazalo prav nasprotno. Zlato je padalo, bankovci pa niso izgubljali veljave. Kdor je iskal za vzroki tega pojava, je prišel do preproste resnice: Zakoniti denar kake države ne potrebuje nič ziatega jamstva, kadar ga je toliko, kolikor ga potrebuje trgovina. Njegova veljava temelji zadoštrdno v potrebi po denarju, ki ga čuti vsa država za svoje potrebe. Vrednost denarju se zmanjšuje samo, kadar ga je preveč, več pa se, kadar denar izginja.